

19.

HERTEL *proti* ŠVAJČIARSKU

rozsudok
Európskeho súdu pre ľudské práva
z 25. augusta 1998

(Na preklad sa použil
originálny rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva
59/1997/843/1049)

CHARAKTERISTIKA SŤAŽNOSTI

Časopis Franz Weber venoval časť svojho devätnásteho čísla vplyvom používania mikrovlnných rúr na zdravie človeka. Uverejnil vedeckú prácu výskumného pracovníka pána Hertela, ktorý vedecky skúmal vplyv konzumovania potravy pripravenej v mikrovlnných rúrach na ľudí. Pán Hertel vyslovil tvrdenie, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečná pre zdravie a vedie v krvi tých, ktorí ju konzumujú, k zmenám, indikujúcim patologické poruchy a dávajúcim obraz, ktorý možno vidieť na začiatku rakovinového procesu. Mikrovlnné rúry by mali byť preto zakázané. Text vedeckej práce bol v časopise uverejnený s ilustráciami zubatej s kosou.

Švajčiarska asociácia výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov požiadala súd, aby uložil pánovi Hertelovi zákaz tvrdiť, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečenstvom pre zdravie a že, vedie v krvi tých, ktorí ju konzumujú, k zmenám indikujúcim patologický neporiadok a prezentujúcim model, ktorý sme mohli vidieť ako začiatok rakovinového procesu, a používať v uverejneniach a verejných prejavoch o mikrovlnných rúrach zobrazenie smrti znázorňujúce či už zahalenú smrtku, ktorá nesie kosu, alebo iný podobný symbol.

Svoju žalobu odôvodnila Švajčiarska asociácia výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov tým, že uverejnenie vedeckej práce malo nepriaznivý vplyv na predaj mikrovlnných rúr vo Švajčiarsku a že publikovaním vedeckej práce sa pán Hertel dopustil trestného činu nekalej súťaže. Súd žalobe Švajčiarskej asociácie výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov vyhovel a vydal v tomto zmysle súdne rozhodnutie, ktoré potvrdil aj Federálny súd.

Švajčiarske súdy odôvodnili svoje rozhodnutia takto:

Zákon o nekalej súťaži má široký rozsah pôsobnosti. Jeho kľúčovým rysom je funkčný prístup a skutočnosť, že sa nevyžaduje súťaživý vzťah medzi páchatelom trestného činu nekalej súťaže a súťažiteľmi. Zákon o nekalej súťaži hovorí, že osoba koná nekalo, najmä ak očierňuje iných, alebo ak očierňuje tovar, prácu, služby, ceny alebo obchod iných tým, že robí zavádzajúce alebo zbytočne poškodzujúce vyhlásenia. Nekalá súťaž vopred nevyhnutne nepredpokladá ani zlý úmysel, ani omyl, ale len objektívne porušenie čestnosti. Tento zákon sa vzťahuje aj na každého, kto chce svojou mediálnou prácou spôsobiť škandal alebo senzáciu. Sloboda tlače nezbavuje kritikov povinnosti vyhovieť profesionálnym etickým podmienkam – práve naopak, považuje takúto povinnosť za samozrejmu. Tvrdenia pána Hertela majú svojím obsahom a vyjadrením vzhľadom najmä na čitateľskú obec daného časopisu jasný úmysel ovplyvniť trh, pretože, aspoň objektívne, boli nepochybne cieľené na odstrašenie zákazníkov od kupovania a používania mikrovlnných rúr. Týmto mali sklony zasiahnuť do súťaže. Prostredníctvom svojich tvrdení, ktoré boli v časopise uverejnené, a použitím znázorňovania zubatej s kosou, prekročil pán Hertel, prijateľné hranice a konal tak „bezdôvodne škodlivo“ v zmysle zákona o nekalej súťaži. Kombinovaním novinárskeho štýlu správy s vedeckým výkladom tiež uviedol do omylu určenú čitateľskú obec. Obzvlášť zobrazenie zubatej s kosou a tvrdenia ako „mikrovlnné rúry sú škodlivejšie ako plynové komory v Dachau“, „... vystavujete sa tak pomalejšiemu smrti“, alebo „... je isté, že zomriete na rakovinu...“ ... urobili neprijateľnými hru so strachom zo smrti.

Pán Hertel podal sťažnosť dňa 13. septembra 1994 Komisii pre ľudské práva v Štrasburgu a namietal porušenie článkov 6, 8 a 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Komisia vyhlásila sťažnosť za prijateľnú 27. novembra 1996. Vo svojej správe z 9. apríla 1997 vyjadrila názor, že došlo k porušeniu článku 10 (desiatimi hlasmi k piatim) a že nevznikla osobitná otázka podľa článku 6 ods. 1 alebo článku 8 Dohovoru (jednohlasne).

NAJVÝZNAMNEJŠIE PRÁVNE VETY

1. Prídavné meno „nevyhnutný“ v zmysle článku 10 ods. 2 zahŕňa existenciu „naliehavej spoločenskej potreby“. Zmluvné štáty majú určitú voľnosť v úvahe, či taká potreba existuje, ale to je v súlade s európskym dohľadom zahŕňajúcim tak právne predpisy, ako aj rozhodnutia, v ktorých sa aplikujú, dokonca aj tie rozhodnutia, ktoré vydal nezávislý súd. Súd má preto plnú moc s konečnou platnosťou rozhodnúť, či bola „reštrikcia“ zlučiteľná so slobodou prejavu, ktorá je chránená článkom 10. (pozri odsek 46)
2. Švajčiarske orgány mali takto možnosť voľnej úvahy v rozhodovaní, či tu bola „nevyhnutná spoločenská potreba“, aby bolo vydané predmetné súdne nariadenie proti sťažovateľovi.
...
... Je však potrebné obmedziť rozsah voľnej úvahy, keď to, o čo ide, nie je len „obchodné“ tvrdenie jednotlivca, ale jeho účasť na diskusii ovplyvňuje všeobecný záujem napríklad na verejnom zdraví; v danom prípade nemôžeme poprieť, že takáto diskusia existovala. Týkala sa vplyvov mikrovlnných rúr na ľudské zdravie. (pozri odsek 47)
3. Súd poznamenáva, že sťažovateľ neurobil viac ako to, že poslal svoju výskumnú správu časopisu *Franz Weber*. Nemal nič spoločné s prípravou vydania čísla 19 tohto časopisu ani s výberom jeho ilustrácií, o ktorých sa dozvedel len po ich publikovaní. ... Pokiaľ ide o obsah čísla 19 týkajúceho sa mikrovlnných rúr, sťažovateľ nebol tak ani autorom, ani spoluautorom nadpisu na titulnej strane. (pozri odsek 48)

4. Pán Hertel nehral úlohu vo výbere ilustrácií pre číslo 19 časopisu *Franz Weber* ... tvrdenia, ktoré mu boli nakoniec prisúdené, boli všetky kvalifikované a že tu nie je nič na to, aby sme tvrdili, že tieto tvrdenia mali nejaký vplyv na záujmy členov MHEA. Napriek tomu švajčiarske súdy zakázali sťažovateľovi tvrdiť, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečenstvom pre zdravie a viedla v krvi tých, ktorí ju konzumujú k zmenám indikujúcim patologické poruchy a dávajúcim obraz, ktorý môžeme vidieť ako začiatok rakovinového procesu, a používať zobrazenie smrti v súvislosti s mikrovlnnými rúrami.

...

... Efektom súdneho nariadenia tak bolo sčasti cenzorovať prácu sťažovateľa a podstatne redukovať jeho schopnosť sprostredkovať ďalej verejnosti názory, ktoré majú svoje miesto vo verejnej diskusii a ktorých existenciu nemôžu poprieť. Nie je podstatné, že jeho názor je v menšine, alebo že sa zdá byť neopodstatneným, pretože v oblasti, v ktorej je nepravdepodobnosť existencie akejkoľvek istoty, by bolo obzvlášť nezmyselné obmedziť slobodu prejavu len na všeobecne akceptované myšlienky. (pozri odsek 50).

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

25 august 1998

CASE OF HERTEL

JUDGMENT
(abridged)

In the case of Hertel v. Switzerland,
The European Court of Human Rights, sitting, in accordance with Article 43 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (“the Convention”) and the relevant provisions of Rules of Court B, as a Chamber composed of the following judges:

Mr R. Bernhardt, *President*,
Mr F. Matscher,
Mr A. Spielmann,
Mr N. Valticos,
Mrs E. Palm,
Mr L. Wildhaber,
Mr K. Jungwiert,
Mr J. Casadevall,
Mr V. Toumanov,

and also of Mr H. Petzold, *Registrar*, and Mr P.J. Mahoney, *Deputy Registrar*,

Having deliberated in private on 28 March and 24 June 1998,
Delivers the following judgment, which was adopted on the last-mentioned date:

EURÓPSKY SÚD PRE ĽUDSKÉ PRÁVA

25. augusta 1998

PRÍPAD HERTEL

ROZSUDOK
(krátené)

V prípade Hertel proti Švajčiarsku
Európsky súd pre ľudské práva, zasadajúc v súlade s článkom 43 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a príslušnými ustanoveniami Rokovacieho poriadku Súdu B, v komore zloženej z týchto sudcov:

R. Bernhardt, *prezident*,
F. Matscher,
A. Spielmann,
N. Valticos,
E. Palm,
L. Wildhaber,
K. Jungwiert,
J. Casadevall,
V. Toumanov,

ako aj H. PETZOLD, *registrátor*, a P. J. MAHONEY, *zástupca registrátora*,

po prerokovaní na neverejnom zasadnutí 28. marca 1998 a 24. júna 1998
vynáša tento rozsudok, ktorý bol prijatý v poslednom z uvedených dní:

PROCEDURE

...

AS TO THE FACTS

I. THE CIRCUMSTANCES OF THE CASE

7. Mr Hertel has a degree in technical sciences from the Zürich Federal Institute of Technology and is the author of a thesis submitted to the Zürich Institute of Veterinary Sciences. He is now retired and lives at Wattenwil (Canton of Berne), where he conducts private research in his own laboratory.

A. The research paper
published by the applicant and Professor Blanc
and issue no. 19 of the Journal Franz Weber

1. The research paper
published by the applicant and Professor Blanc

8. In collaboration with Mr Blanc, a professor at the University of Lausanne and a technical adviser at the Lausanne Federal Institute of Technology, Mr Hertel carried out a study of the effects on human beings of the consumption of food prepared in microwave ovens. Over a period of two months, the blood of eight volunteers who followed a macrobiotic diet was analysed before and after consuming eight types of food (some were cooked or defrosted in a microwave oven and the others were raw or cooked by conventional means). A research paper was written. It was dated June 1991 and entitled *Vergleichende Untersuchungen über die Beeinflussung des Menschen durch konventionell und im Mikrowellenofen aufbereitete Nahrung* ("Comparative study of the effects on human beings of food prepared by conventional means and in microwave ovens"), and it concluded as follows (translation of an extract from the summary in French that was appended to it):

“ ...

KONANIE¹

...

FAKTY

I. OKOLNOSTI PRÍPADU

7. Pán Hertel má vedeckú hodnosť z oblasti technických vied z Federálneho technického inštitútu v Zürichu a je autorom dizertačnej práce, ktorá bola odovzdaná Inštitútu veterinárnych vied v Zürichu. Teraz je v dôchodku a žije vo Wattenwile (v kantóne Bern), kde robí súkromný výskum vo svojom vlastnom laboratóriu.

A. Výskumná práca
uverejnená sťažovateľom a profesorom Blancom
a číslo 19 časopisu Franz Weber

1. Výskumná práca
uverejnená sťažovateľom a profesorom Blancom

8. V spolupráci s pánom Blancom, profesorom univerzity v Lausanne a technickým poradcom Federálneho technického inštitútu v Lausanne, uskutočnil pán Hertel vedecké skúmanie vplyvu konzumácie potravy pripravenej v mikrovlnnej rúre na ľudí. Počas dvoch mesiacov sa analyzovala krv ôsmich dobrovoľníkov, ktorí držali makrobiotickú diétu, a to pred konzumovaním a po konzumovaní ôsmich druhov potravy (niektorá bola varená alebo rozmrazená v mikrovlnnej rúre a ďalšia bola surová alebo varená tradičným spôsobom). Bola napísaná vedecká práca. Bola datovaná „jún 1991“ a mala názov *Porovnávacia štúdia vplyvu potravy pripravenej tradičným spôsobom a pripravenej v mikrovlnnej rúre na človeka* a jej záver bol nasledovný (preklad časti resumé, napísaného vo francúzštine, ktorý bol k nej priložený):

»...«

¹ V tejto časti Európsky súd pre ľudské práva uvádza procedurálny postup pri prejednávaní tohto prípadu. Pozn. autora.

... a significant relation was established between the absorption of microwave energy by the food and its transfer to the volunteers' blood. Thus this energy could be inductively transmitted to human beings by means of the food, a phenomenon governed by the laws of physics and confirmed in the literature [references to: Alfred Pitz, *Zellphysiologie des Krebses*, Akademie für Naturheilkunde, Munich, 1975; Günter Helmdach, *Die heutige Technik zerstört sich selbst*, Forschungsstelle für Dendroökologie, Auf der Brede 49, D-5608 Radevormwald, 1989].

The measurable effects on human beings of food treated with microwaves, as opposed to food not so treated, include changes in the blood which appear to indicate the initial stage of a pathological process such as occurs at the start of a cancerous condition."

2. Issue no. 19 of the Journal Franz Weber

9. The quarterly *Journal Franz Weber* devoted part of its nineteenth issue (January/February/March 1992) to the effects on human health of using microwave ovens.

10. On the cover there is a picture of the Reaper holding out one hand towards a microwave oven, together with the following title: "*The danger of microwaves: scientific proof*".

11. In an editorial on page 2 Mr Franz Weber writes:

"... To say that our journal is fearless is almost to state the obvious. The *Journal Franz Weber* was the first newspaper in the world to pinpoint the dangers of microwave ovens and has kept up its accusations despite massive attacks by the promoters. Today science proves us right (see pages 3-10). Microwave ovens should be banned. We would not be surprised if the researchers who have had the courage to defend the findings of their research were attacked in their turn, seeing that millions or even thousands of millions are at stake. But truth is in the end more durable than a deal involving thousands of millions at the expense of our health. We shall continue to fight for the truth in this case too..."

On the same page the following can be found under the heading Imprint: "... Editorial staff: ... H.U. Hertel, René d'Ombresson..."

12. On pages 3-10 there is an article by René d'Ombresson entitled "*Microwave ovens: a health hazard. Irrefutable scientific evidence*" and the introductory paragraphs are worded as follows:

"A scientific study demonstrates the health hazards of food prepared by microwave radiation and proves the *Journal Franz Weber* right.

Off to the scrap heap and the rubbish dumps with microwave ovens! The treatment to which they subject food is so pernicious that it causes a change in the blood of whoever eats it and this leads to anaemia and a precancerous condition. These are the findings of a rigorous study carried out by a professor of the EPLF [Lausanne Federal Institute of Technology] and an independent researcher, who were determi-

... bola zistená signifikantná závislosť medzi zachytávaním mikrovlnnej energie potravou a jej prenosom do krvi dobrovoľníkov. Takto sa mohla táto energia induktívne preniesť do ľudí konzumovaním potravy; je to jav, ktorý sa riadi fyzikálnymi zákonmi a bol potvrdený v literatúre: Alfred Pitz, *Fyziológia buniek rakoviny*, Akadémia pre náuku o prírodnom liečení, Mníchov 1995; Günter Helmdach, *Dnešná technika sa ničí sama*, Výskumné pracovisko pre dendroekológiu, Auf der Berde 49, D-5608 Radevormwald 1989).

Merateľné vplyvy potravy pripravenej mikrovlnami na človeka v protiklade s potravou nepripravenou takým spôsobom zabíňajú zmeny v krvi, ktoré pravdepodobne naznačujú začiatkový stupeň takého patologického procesu, ktorý sa objavuje na začiatku rakovinového ochorenia."

2. Číslo 19 časopisu Franz Weber

9. Kvartálny časopis *Franz Weber* venoval časť svojho devätnásteho čísla (január/február/marec 1992) vplyvom používania mikrovlnných rúr na zdravie človeka.

10. Na obálke je obrázok smrtky, ktorá vystiera ruku na mikrovlnnú rúru, spolu s nadpisom *Nebezpečenstvo mikrovln: vedecký dôkaz*.

11. V úvodníku na strane 2 pán Franz Weber píše:

"... Povedať, že náš časopis nemá strach, je akoby takmer potvrdiť samozrejmé. Časopis *Franz Weber* bol prvou periodickou tlačou na svete, ktorá presne zistila nebezpečenstvo mikrovlnných rúr a ktorá čelila obvineniam napriek silným útokom zo strany zástancov. Dnes nám dáva veda za pravdu (pozri strany 3 až 10). Mikrovlnné rúry by mali byť zakázané. Nemali by sme byť prekvapení, ak boli výskumníci, ktorí mali odvahu obhajovať výsledky svojich výskumov, tiež napádaní, vidiac, že v bre sú milióny alebo dokonca tisíce miliónov. Ale pravda je nakoniec stálejšia ako obchod vynášajúci tisíce miliónov na úkor nášho zdravia. Budeme pokračovať v boji za pravdu najmä v tomto prípade..."

Na tej istej strane môžeme nájsť v tiráži: "...Vydavateľský tím: ... H. U. Hertel, René d'Ombresson..."

12. Na stranách 3 až 10 je článok Reného d'Ombressona s názvom *Mikrovlnné rúry: hazard so zdravím. Nevyvrátiteľný vedecký dôkaz* a úvodné odseky sú formulované takto:

"Vedecká štúdia ukazuje zdravotné riziká potravy, ktorá sa pripravuje mikrovlnným žiarením, a dokazuje, že časopis *Franz Weber* má pravdu.

Na smetisko a na skládku odpadov s mikrovlnnými rúrami! Spôsob, akým spracúvajú potravu, je taký zhubný, že zapríčiňuje zmenu v krvi každého, kto ju konzumuje, a tá spôsobuje chudokrvnosť a prekancerózu. To sú závery vyplývajúce z podrobného štúdia, ktoré urobil profesor Federálneho technického inštitútu v Lausanne a nezávislý výskumník, ktorí mali za úlohu zodpovedať raz a navždy rozho-

ned to answer once and for all the crucial question: are microwave ovens harmful or not? Here is a simplified summary of the study, followed by the study itself for those who are not put off by figures and scientific demonstrations. We were anxious to publish both these, albeit at the risk of repetition, so that the findings should be available to the widest possible public."

The article continues (pages 4-5):

"Simplified summary of the research

... warnings are being given by more and more people: microwave ovens are not harmless.

Legitimate anxieties

Only recently, the European Commission made public a brief report containing the anxieties of certain researchers, confirming the main points of the findings made by Dr Hans Ulrich Hertel, an independent researcher, findings which we published in detail in our April 1989 issue. The claim that microwave ovens were harmful came as a bombshell to technologists and industrialists and provoked wide discussion, which we reported on in the July 1990 issue of the Journal Franz Weber.

Giving a scientific reply

The claim was taken seriously, however, by a number of scientists, including Mr H. Blanc, Professor of Biochemical Engineering at the Lausanne Federal Institute of Technology, who undertook some research in collaboration with Hans Ulrich Hertel. It is the damning findings of that work that we are summarising here, in its broad outlines, and are publishing for the first time.

Sealing is sufficient...

... [The] effects [of artificial microwaves] have been known since the last world war thanks to one of their applications, radar. ...

And food?

On the other hand, hardly any questions were asked about the quality of food irradiated in this way. It was accepted that such food was neither better nor worse than food cooked by conventional means. But, to our knowledge, no research attempted to answer the question 'harmful/not harmful?'

Harmfulness demonstrated

Today the answer is unequivocal: the use of microwaves for preparing food is harmful. The microwaves impair the organic substances and cause alarming changes in the blood of those who consume them, notably anaemia and precancerous conditions. Those are the findings of the study carried out by Prof. Bernard H. Blanc and Dr Hans U. Hertel.

dujúcu otázku: sú mikrovlnné rúry škodlivé alebo nie? Tu je zjednodušené zhrnutie štúdie, za ktorou nasleduje samotná štúdia pre tých, ktorí nechcú byť zaťažovaní číslami a vedeckým dokazovaním. Boli sme radi, že sme mohli uverejniť obidva tieto materiály, napriek riziku, že sa budeme opakovať, aby mohli byť zistené skutočnosti k dispozícii čo možno najširšej verejnosti."

Článok pokračuje (strany 4 a 5):

„Zjednodušené zhrnutie výskumu

... varuje nás stále viac a viac ľudí: mikrovlnné rúry nie sú neškodné.

Oprávnené znepokojenie

Len nedávno zverejnila Európska komisia stručnú správu, ktorá obsahuje znepokojenie nad výsledkami niektorých výskumov potvrdzujúcich hlavné body nálezu, ktoré zistil dr. Hans Ulrich Hertel, nezávislý výskumník, a ktoré sme podrobne uverejnili v našom aprílovom čísle roku 1989. Tvrdenie, že mikrovlnné rúry sú škodlivé, sa dostalo k technológom a priemyselníkom ako bomba a vyvolalo širokú diskusiu, o ktorej sme informovali v júlovom čísle časopisu Franz Weber roku 1990.

Dávajúc vedeckú odpoveď

Žiaľ, toto tvrdenie však zobralo vážne aj veľa vedcov vrátane pána H. Blanca, profesora biochemického inžinierstva vo Federálnom technickom inštitúte v Lausanne, ktorý podnikol niekoľko výskumov v spolupráci s Hansom Ulrichom Hertelom. Je to šokujúci záver práce, ktorú tu zhrňame v jej hrubých črtách a ktorú uverejňujeme po prvýkrát.

Nepriepustnosť je postačujúca... účinky umelých mikrovln sú známe od konca poslednej svetovej vojny vďaka ich použitiu v radaroch.

A potrava ?

Na druhej strane sa nikto neznepekovojoval kvôli kvalite potravy ožiarenej takýmto spôsobom. Akceptovalo sa, že takáto potrava nie je ani lepšia, ani horšia ako tá, ktorá sa varí tradičnými spôsobmi. Ale, pokiaľ vieme, žiadny výskum sa nepokúšal odpovedať na otázku »škodlivá/neškodlivá?«

Dokázaná škodlivosť

Dnes je odpoveď jasná: používanie mikrovln na prípravu potravy je škodlivé. Mikrovlny narušajú organické látky a zapríčiňujú alarmujúce zmeny v krvi tých, ktorí ich konzumujú, najmä chudokrvnosť a počiatočné štádiá rakoviny. Také sú závery štúdie prof. Bernarda H. Blanca a dr. Hansa U. Hertela.

Clinical research

...

Eight food variants

...

Incriminating results

Food treated by microwaves caused significant changes in the volunteers' blood (a drop in haemoglobin levels, an increase in the haematocrit, in leucocytes and in the levels of cholesterol particularly of the HDL and LDL forms). As regards lymphocytes, the drop was more rapid and more marked where the food was a vegetable prepared with microwaves than it was with other variants.

Such changes in the blood count appear to indicate the initial stage of a pathological process such as occurs in a precancerous phase. As the experiment covered only two months, it is reasonable to wonder about the longer-term effects, a fortiori if the effects of the radiation persist.

Long-term effects

Does food irradiated by microwaves absorb the radiation and transfer it to the organism it is supposed to feed? To answer this crucial question, the researchers applied a known bacterial bioluminescence method which allows the degree of stimulation or inhibition of bacteria in the blood to be measured. The results clearly show that irradiated food irradiates in its turn and that this prolonged effect on the blood must be taken seriously since the phenomenon is one of direct irradiation, whose consequences are only too well known.

Measuring the hidden dangers

...

Burying one's head in the sand

The scientific literature on the damage caused to living organisms by direct microwave radiation is particularly voluminous. It is so revealing that it is surprising that the use of microwaves has not long since been replaced by another technique that is less dangerous and better suited to nature. The pernicious effects of microwaves range from the destruction of cell membranes and cell respiration and cell-division disorders to haemolysis (destruction of red blood cells), leukaemia and the blockage of natural cycles.

...

Living beings in danger!

Not a single atom, molecule or cell can, while remaining whole, resist destructive forces of such power, even if that power is no greater than 1 milliwatt. When one

Klinický výskum

...

Osem druhov potravy

...

Výsledky, ktoré obviňujú

Potrava spracovaná mikrovlnami vyvolala významné zmeny v krvi dobrovoľníkov (pokles v úrovni hemoglobínu, nárast hematokritu, bielych krviniek a hladiny cholesterolu, najmä foriem HDL a LDL). Čo sa týka lymfocytov, pokles bol rýchlejší a badateľnejší, ak bola potravou zelenina pripravená mikrovlnami v porovnaní s ostatnými variantmi.

Také zmeny v krvnom obraze pravdepodobne naznačujú počiatočné štádium patologického procesu tak, ako sa vyskytuje vo fáze prekancerózy. Keďže pokus sa uskutočňoval len dva mesiace, dá sa pochybovať o dlhodobějších účinkoch, a najmä ak účinky žiarenia pretrvávajú.

Dlhodobé účinky

Absorbuje potrava ožiarená mikrovlnami žiarenie a prenáša ho do organizmu, ktorý má vyživovať? Aby výskumníci zodpovedali túto základnú otázku, uplatnili známu metódu bakteriálnej bioluminiscencie, ktorá umožňuje meranie stupňa stimulácie alebo inhibície baktérií v krvi. Výsledky jasne ukazujú, že ožiarená potrava naďalej žiari. Tento predĺžený účinok na krv musíme brať vážne, pretože ide o jav priameho žiarenia, ktorého následky sú až príliš dobre známe.

Meranie skrytého nebezpečenstva

...

Strčiť hlavu do piesku

Vedecká literatúra o škodách spôsobených na živých organizmoch priamym mikrovlnným žiarením je mimoriadne obsiahla. Je to také zjavné, že až prekvapuje, že sa používanie mikrovln už dávno nenahradiť inou technikou, ktorá je menej nebezpečná a prirodzenejšia. Zhubné účinky mikrovln sa menia od zničenia membrán buniek a ich dýchania a porúch delenia buniek až po hemolýzu (rozpad červených krviniek), leukémiu a blokovanie prirodzených cyklov.

...

Žijúce bytosti v nebezpečenstve!

Ani jediný atóm, molekula alebo bunka, ak majú zostať celé, sa nemôžu ubrániť pred ničivým vplyvom takých síl, aj keď výkon nie je väčší ako jeden miliwatt.

considers that four-fifths of the weight of plants, animals and human beings is accounted for by water, the biological dangers represented by such microwaves can easily be imagined.

A prey to viruses

In addition to the thermic effects of microwaves, there is an athermic effect, although official science pays little attention to it, no doubt because it is not measurable. But under the influence of these two factors molecules are shattered, their structures deformed and their natural functions perverted. ... A cell weakened in this way rapidly becomes an easy prey for viruses and fungi.

Like a cancer cell

If the stress is maintained under the influence of the microwaves, the repair mechanism breaks down and the cell, for want of energy, switches to anaerobic respiration (without oxygen). In place of H₂O and CO₂ (aerobic respiration) there appears, inter alia, the cell poison H₂O₂ and CO, as can be observed in a cancer cell. As can be seen, Prof. Blanc and Dr Hertel's findings are sufficiently alarming for the use of microwave ovens to be rapidly banned, their manufacture and sale to cease and all ovens currently in service to be scrapped. Public health is at stake."

13. Pages 5-10 contain the following account of the study in question:

"The complete research paper

Comparative study of the effects on human beings of food prepared by conventional means and food prepared with microwaves

Bernard H. Blanc ... Hans U. Hertel...

1. Introduction

...

Tolerance thresholds

... The harmfulness of microwaves, and above all their thermic effect on biological systems, was discovered very early on (1944). Tolerance thresholds were accordingly established, for microwave ovens as for other applications, in order to avoid the undesirable effects of any leaking radiation.

Harmful or not harmful?

The quality of food prepared with microwaves has not been officially questioned. It is simply accepted that food prepared in this way is neither better nor worse than food cooked by conventional means. So far as is known, there has not yet been any

Keď zvážime, že štyri pätiny hmotnosti rastlín, zvierat a ľudských bytostí pozostáva z vody, biologické nebezpečenstvo, ktoré predstavuje taká mikrovlna, si môžeme ľahko predstaviť.

Korist' pre vírusy

Okrem tepelných účinkov mikrovln je tu atermický účinok, aj keď oficiálna veda tomu nevenuje väčšiu pozornosť nepochybne preto, že nie je merateľný. Ale pod vplyvom týchto dvoch faktorov sa molekuly otriasajú, ich štruktúra sa deformuje a ich prirodzené funkcie sa stávajú neprirodzenými. Takto oslabená bunka sa rýchlo stane obeťou vírusov a plesní.

Ako rakovinová bunka

Ak sa stres udržiava vplyvom mikrovln, ozdravný mechanizmus zlyhá a bunka pre nedostatok energie prejde na anaeróbne dýchanie (bez kyslíka). Namiesto H₂O a CO₂ (aeróbne dýchanie) sa tu objavia okrem iných bunkové jedy H₂O₂ a CO, ako to možno pozorovať v rakovinovej bunke. Ako môžeme vidieť, nálezy prof. Blanca a dr. Hertela sú dostatočne alarmujúce pre používanie mikrovlnných rúr tak, aby sa rýchlo zakázala ich výroba a zastavil ich predaj a aby boli všetky rúry, ktoré sa v súčasnosti používajú, vyhodnené na smetisko. V hre je zdravie verejnosti."

13. Strany 5 až 10 obsahujú nasledovnú úvahu o štúdiu v otázkach:

„Celá výskumná práca

Porovnávacia štúdia účinkov potravy pripravenej tradičnými spôsobmi a potravy pripravenej mikrovlnami na ľudské bytosti

Bernard H. Blanc... Hans U. Hertel...

1. Úvod

...

Prah tolerancie

Škodlivosť mikrovln, predovšetkým ich tepelný účinok na biologické systémy, bola objavená veľmi skoro (1944). Podľa toho boli stanovené prípustné prahové hodnoty pre mikrovlnné rúry, ako i pre iné použitia tak, aby sa vylúčili nežiaduce účinky akéhokoľvek unikajúceho žiarenia.

Škodlivá alebo neškodlivá?

Kvalita potravy pripravenej mikrovlnami sa oficiálne neskúmala. Jednoducho sa akceptuje, že potrava pripravená týmto spôsobom nie je ani lepšia, ani horšia ako potrava varená tradičnými spôsobmi. Ako je známe, doposiaľ sa neurobil žiadny ve-

scientific research which has clarified the possible effects on health of food defrosted or cooked in microwave ovens. Given the widespread use of this method of cooking, is it not appropriate that the question 'harmful/not harmful' should at last be answered scientifically?

In this study various foodstuffs were accordingly examined firstly in their raw state and secondly in technologically prepared form, defrosted or cooked by conventional means and with microwaves.

2. Description and mode of action of microwaves on living beings through direct radiation and through food prepared in microwave ovens

...

Well-known pernicious effects

The scientific literature on the damage to living organisms by direct microwave radiation is particularly extensive. It is so revealing that it is surprising that the use of microwaves has not long since been replaced by another technique better attuned to nature. The pernicious effects of microwaves range from the destruction of cell membranes and cell respiration and cell-division disorders to haemolysis, leukaemia and genetic changes including the blocking of natural cycles.

Infernal radiation

The artificial production of microwaves is based on the principle of alternating current. Matter (atoms, molecules, cells) which is irradiated by this electromagnetic radiation thus undergoes, according to the radiation frequency, between one and a hundred thousand million polarity reversals or oscillations per second. Not a single atom, molecule or cell of a living organism would be able to resist destructive forces of such power, even if it was only of the order of one milliwatt.

Mind the water!

Of all the matter and substances in nature which are polar, the hydrogen in water reacts with the greatest sensitivity. ...

Mr 80% water, beware!

... the biological effects of artificially created microwaves will be correlated above all with the generation of heat by friction. And since plants, animals and human beings are 80% water, it is not difficult to imagine the biological dangers of such microwaves...

Easy prey for viruses

In addition to the thermic effects of microwaves there is also an athermic effect ..., of which little official notice has been taken until now. It is not measurable like the

decký výskum, ktorý by osvetlil možné účinky rozmrazovanej potravy alebo potravy varenej v mikrovlnných rúrach na zdravie. Nie je vzhľadom na umožnenie širokého používania tejto metódy varenia na mieste, aby otázka škodlivá/neškodlivá bola zodpovedaná konečne vedecky?

V tejto štúdii sa preto rôzne potravinové látky najskôr skúmali v ich surovom stave a potom v technologicky pripravenej forme, rozmrazené alebo uvarené tradičnými spôsobmi a mikrovlnami.

2. Vlastnosti a spôsob reakcie mikrovln na živé organizmy prostredníctvom priameho žiarenia a prostredníctvom potravy pripravenej v mikrovlnných rúrach.

...

Veľmi dobre známe zhubné účinky

Vedecká literatúra o škodách spôsobených priamym mikrovlnným žiarením na žijúcich organizmoch je mimoriadne rozsiahla. Je to také zjavné, až je prekvapujúce, že sa použitie mikrovln už dávno nenahradilo inou technikou lepšie prispôbenu prírode. Zhubné účinky mikrovln sa menia od zničenia membrán buniek a ich dýchania a porúch delenia buniek až po hemolýzu (rozpad červených krviniek), leukémiu a blokovanie prirodzeného cyklu.

Diabolské žiarenie

Umelá výroba mikrovln je založená na princípe striedavého prúdu. Látka (atóny, molekuly, bunky) ožiarená týmto elektromagnetickým žiarením je takto podľa frekvencie žiarenia podrobená otočeniu polarity alebo kmitaniu od jedného do stotisíc miliónov ráz za sekundu. Ani jediný atóm, molekula alebo bunka žijúceho organizmu by nebola schopná odolať ničivým vplyvom takej sily, aj keď bola len vo veľkosti jedného miliwattu.

Pozor na vodu!

Zo všetkých vecí a látok v prírode, ktoré sú polárne, reaguje s najväčšou citlivosťou vodík vo vode...

Pani 80 % voda, pozor!

... biologické účinky umelo vytvorených mikrovln sú vo vzájomnom vzťahu predovšetkým s generáciou tepla vznikajúceho trením. A pretože rastliny, zvieratá a ľudské bytosti pozostávajú z 80 % z vody, nie je ťažké predstaviť si biologické nebezpečenstvo takých mikrovln...

Labká korisť pre vírusy

Okrem tepelných účinkov mikrovln je tu aj atermický účinok, ktorému sa zatiaľ venovala len malá pozornosť. Nie je merateľný ako tepelný účinok. Ale pod vplyvom

thermic effect. But under the influence of these two effects, molecules are shattered, their structure deformed and their natural functions perverted. Such effects are probably qualitative. This pernicious effect at the qualitative level and the weakening of organic systems, such as cell membranes, are used in genetic engineering to gain access to genes. In this way the genes can be artificially altered by radiation. The cells are thus broken into and the energy tension between the outside and the inside of the cell is removed. A cell weakened in this way becomes an easy prey for viruses and fungi.

Danger! Cell poison

If the stress were to be maintained, inter alia by microwaves, the repair mechanism would break down and the cell, for want of energy, would be obliged to switch to anaerobic respiration. In place of H_2O and CO_2 (aerobic respiration) there appears, among other things, the cell poison H_2O_2 and CO as in a cancer cell. This is why leaked radiation from microwave ovens is so dangerous. Yet safety standards vary from country to country. This shows only too well that the problem is far from being resolved, especially as microwave ovens, as we know very well, are not always reliably sealed and become less leakproof with use, as experience has shown.

Danger to the eyes, lungs and endocrine system

The microwaves, which in the light of our scientific knowledge can be identified as the main cause, together with artificial radioactivity, of 'electrosmog', impair the functions of all living organisms, functions which depend on natural fields. ... It can be expected that these effects will be detectable in the blood count.

As powerful as a television transmitter

Basically, microwaves can produce the same changes in form and structure in food prepared in microwave ovens as they can in living organisms. ...

Microwave transmitters on the loose in the organism

Through this irradiation of food the structure of the molecules is likewise broken down and deformed and new substances with lasting effects are created about which science knows very little. Furthermore, this powerful, artificially produced radiation will be induced in the food, which in its turn, by a well known electromagnetic process, will become a source and carrier of the radiation. The actual process of induction in organic matter is not entirely understood.

A phenomenon unknown in nature

...

vom týchto dvoch účinkov sa molekuly otriasajú, ich štruktúra sa deformuje a ich prirodzené funkcie sa stávajú neprirodzenými. Tento zhubný účinok v kvalitatívnej rovine a oslabovanie organických systémov, bunkových membrán ako takých, sa používajú v genetickom inžinierstve na získavanie prístupu ku génom. Týmto spôsobom sa môžu gény umelo meniť žiarením. Bunky sa tak rozbiehajú e energetické napätie medzi vonkajškom a vnútrom bunky je odstránené. Takto oslabená bunka sa ľahko stane obeťou vírusov a plesní.

Nebezpečenstvo! Bunkový jed

Ak by sa stres udržiaval okrem iného mikrovlnami, reparačný mechanizmus by zlyhal a bunka by pre nedostatok energie musela prejsť na anaeróbne dýchanie. Namísto H_2O a CO_2 (aeróbne dýchanie) sa tu objavia okrem iných bunkové jedy H_2O_2 a CO ako v rakovinovej bunke. Preto je unikanie žiarenia z mikrovlnných rúr také nebezpečné. Napriek tomu sú bezpečnostné normy v jednotlivých krajinách odlišné. To len ukazuje, že problém nie je vôbec vyriešený, najmä ak mikrovlnné rúry, ako všetci dobre vieme, nie sú vždy spoľahlivo utesnené a ako ukázala skúsenosť, používaním sa nepriepustnosť ešte zhoršuje.

Nebezpečenstvo pre oči, pľúca a endokrinný systém

Mikrovlny, ktoré môžeme spolu s umelou rádiokativitou vo svetle našich vedeckých znalostí identifikovať ako hlavnú príčinu 'elektrosmogu', narušajú funkcie živých organizmov, funkcie, ktoré závisia od prirodzených podmienok... Môžeme očakávať, že tieto účinky budú zistiteľné v krvnom obraze.

Také silné ako televízny vysielateľ

V zásade môžu mikrovlny vyvolať také isté zmeny vo forme a štruktúre potravy pripravenej v mikrovlnných rúrach ako v živých organizmoch...

Vysielače mikrovln v organizme na slobode.

Ožiarení potraviny sa štruktúra molekúl rozbíja a deformuje a vytvárajú sa nové látky s trvalými účinkami, o ktorých vie veda veľmi málo. Navyše toto silné, umelo vyvolané žiarenie bude indukované v potrave, ktorá sa zasa dobre známym elektromagnetickým procesom stane zdrojom a nosičom žiarenia. Skutočný proces indukcie v organických látkach nie je úplne pochopený.

Neznámy fenomén v prírode

...

A proper clinical study

Whether and to what extent microwaves are harmful or harmless can at present be determined only by an indirect method — by assessing the effects on living organisms. The present research, based on a method of that kind, is designed to measure the effects of different foodstuffs, cooked by conventional means and with microwaves, as interpreted through changes in the parameters of the blood count of volunteers.

3. Research plan

...

4. Analysis and observation of the food variants

...

5. Discussion of the results

5.1. General findings

All the measures (original values and control values) of erythrocytes, haemoglobin, haematocrits and leucocytes are at the bottom of the normal range of variation. A haematological interpretation shows up indications of a tendency to anaemia among the volunteers. That situation becomes more marked during the second month, when, together with a further deterioration of the blood parameters, an increased level of cholesterol becomes apparent.

...

5.2. Table 5 summarises the results (See Table 5)

The differences in effects on the human organism of food prepared by conventional means or with microwaves are negligible for a single serving. Certain tendencies, however, are visible, in some circumstances significant ones, statistically confirmed by the Rank method.

Appearance of anaemia

In the vegetables prepared with microwaves (variant 7) the erythrocytes tend to increase. Among other blood factors, the erythrocytes have the property of being mobilised (probably from the spleen) and rapidly increasing in number in the blood under the influence of short-term stress. If the stress continues, the number falls. Anaemic tendencies thus appear.

Differences in food transit

In unpasteurised milk (variant 1) haemoglobin levels tend to fall, in vegetables cooked with microwaves (variant 8) they drop significantly. Haemoglobin deficits

Správna klinická štúdia

Či a v akom rozsahu sú mikrovlny škodlivé alebo neškodlivé, možno v súčasnosti určiť len nepriamou metódou — odhadom účinkov na žijúce organizmy. Súčasný výskum, založený na metóde tohto druhu, je zameraný na sledovanie účinkov rôznych potravinových látok varených tradičnými spôsobmi a mikrovlnami, ako to bolo vysvetlené zmenami v krvnom obraze dobrovoľníkov.

3. Plán výskumu

...

4. Analýzy a pozorovanie rôznych druhov potravy

...

5. Diskusia o výsledkoch

5. 1 Všeobecné nálezy

Všetky merania (pôvodné hodnoty a kontrolné hodnoty) erytrocytov, hemoglobínu, hematokritu a leukocytov sú na spodnej hranici normálnych hodnôt. Hematologická interpretácia odhaľuje náznaky sklonu k anémii medzi dobrovoľníkmi. Tento stav je oveľa zreteľnejší počas druhého mesiaca, keď sa spolu s ďalším zhoršením parametrov krvi objaví zvýšená hladina cholesterolu.

...

5. 2 Tabuľka 5 zhrňa výsledky (pozri tabuľku 5)

Rozdiely v účinkoch potravy pripravenej tradičnými spôsobmi alebo mikrovlnami na ľudský organizmus sú zanedbateľné pri jednej porcii. Avšak určité výkyvy v niektorých výrazných pomeroch sú viditeľné, štatisticky potvrdené Rankovou metódou.

Výskyt anémie

Pri zelenine pripravenej mikrovlnami majú erytrocyty sklon sa množiť (variant 7). Medzi inými krvnými faktormi sa erytrocyty vyznačujú vlastnosťou mobilizácie (pravdepodobne zo sleziny) a ich počet v krvi pod vplyvom krátkodobého stresu rýchlo narastá. Ak stres pokračuje, ich počet klesá. Tak sa objavujú sklony k chudokrvnosti.

Rozdiely v prechode potravy

Hladina hemoglobínu má sklon po konzumácii nepasterizovaného mlieka (variant 1) klesať; podstatne klesá po zelenine varenej mikrovlnami (variant 8). Ne-

are to be regarded as stress indicators. The three foodstuffs in question cause stress in the human organism. The digestion of unpasteurised milk is radically different from that of heated milk. The transit of unpasteurised milk through the stomach, because of its coagulation and breakdown, is lengthy and is associated with some stress for the organism. This process, however, is natural, normal and not toxic.

Aggressiveness of milk heated with microwaves

The transit of heat-treated milk through the stomach and intestines is generally more rapid than that of unpasteurised milk. The proteins are transformed to such an extent that they coagulate into magma more quickly. But in this accelerated transit they are not fully broken down. The heated milk thus has a less stressful effect on the organism but its nutritional value is also less. Milk heated with microwaves, on the other hand, unlike conventionally heated milk, clearly creates a situation of stress which is in no way comparable to that caused by unpasteurised milk.

Rheumatism, fever and pituitary insufficiency

Haemoglobin concentration and corpuscular content react like haemoglobin. There is a significant drop in the levels above all in foodstuffs prepared with microwaves (variants 4, 7 and 8). These losses also indicate anaemia. In the reference literature they are associated with microcytosis (haemoglobin content), poisoning (chemical, radiation) and their consequences: rheumatism, fever, pituitary insufficiency, etc. The haematocrit increases partly significantly in vegetables prepared with microwaves (variants 7 and 8). While the low haematocrit values may indicate anaemia — as a result of repeated pernicious influences — increasing values are more a sign of acute poisoning.

Beware, leucocytes on the increase!

The increase in leucocytes, which exceed the normal daily variations — after consuming food, for example — is taken very seriously by haematologists. Leucocytes are particularly sensitive to external challenges. They are often a sign of pathogenic action on the organic system by poisoning and non-infectious damage to the (cell) tissues. The increase in leucocytes in food prepared with microwaves (variants 4, 7 and 8) is greater than with the other variants. The consequences of such a challenge can easily be imagined.

Decreasing lymphocytes

Lymphocytes in principle react to external challenges (poisons, for example) in the opposite way to leucocytes. They tend to decrease. They react similarly to haemoglobin. The effect of a challenge is above all observable in unpasteurised milk (variant 1) and in vegetables prepared with microwaves (variants 7 and 8). In these cases — initially in every instance — the lymphocytes decrease more significantly than with the other variants.

dostatok hemoglobínu sa považuje za príznak stresu. Tri druhy potravín, o ktorých hovoríme, spôsobujú stres v ľudskom organizme. Trávenie nepasterizovaného mlieka je úplne odlišné od trávenia vareného mlieka. Prechod nepasterizovaného mlieka cez žalúdok je vzhľadom na jeho zrážanie a degradáciu zdĺhavý a spojený s určitým stresom pre organizmus. Tento proces je však prirodzený, normálny a netoxický...

Agresivita mlieka zobriateho mikrovlnami

Prechod zobriateho mlieka cez žalúdok a črevá je všeobecne rýchlejší ako prechod nepasterizovaného mlieka. Bielkoviny sa premieňajú v takom rozsahu, že sa rýchlejšie zrážajú na koagulát. Ale pri tomto zrýchlennom prechode sa úplne nerozkladajú. Zobriate mlieko má tak menší stresový účinok na organizmus, ale aj jeho výživová hodnota je nižšia. Na druhej strane mlieko zobriate mikrovlnami na rozdiel od tradične zobriateho mlieka jasne vytvára situáciu stresu, ktorý je ťažko porovnateľný s tým, ktorý spôsobuje pasterizované mlieko.

Reumatizmus, horúčka a nedostatok vylučovania hormónov hypofýzy

Koncentrácia hemoglobínu a korpuskulárny obsah reagujú ako hemoglobín. Nastáva podstatný pokles v hladinách najmä potravinových látok pripravených mikrovlnami (variant 4, 7 a 8). Tieto straty tiež indikujú anémiu. V príslušnej literatúre sa dávajú do vzájomného vzťahu s mikrocytózou (obsah hemoglobínu), otravou (chemickou, žiarenie) a ich následkami: reumatizmus, horúčka, nedostatok vylučovania hormónov hypofýzy atď. Hematokrit významne stúpa po zelenine pripravenej mikrovlnami (varianty 7 a 8). Zatiaľ čo nízke hodnoty hematokritu môžu svedčiť o chudokrvnosti — ako dôsledok opakovaných zhubných vplyvov — stúpajúce hodnoty sú skôr znakom akútnej otravy.

Pozor, leukocyty narastajú!

Hematológovia veľmi vážne berú nárast leukocytov, ktorý prekračuje bežné denné kolísanie napríklad po konzumovaní potravy. Leukocyty sú citlivé najmä na vonkajšie podnety. Sú často znakom patogénneho pôsobenia otravy na organický systém a neinfekčného poškodenia bunkového tkaniva. Zvýšenie počtu leukocytov po konzumácii potravy pripravenej mikrovlnami (varianty 4, 7 a 8) je väčšie ako pri iných variantoch. Následky takýchto zmien si môžeme ľahko predstaviť.

Úbytok lymfocytov

Lymfocyty na rozdiel od leukocytov v zásade reagujú na vonkajšie podnety (napríklad jedy). Majú sklon klesať; podobne reagujú na hemoglobín. Vplyv podnetu môžeme pozorovať najmä pri nepasterizovanom mlieku (variant 1) a zelenine pripravenej mikrovlnami (variant 7 a 8). V týchto prípadoch — spočiatku v každej situácii — lymfocyty klesajú výraznejšie ako v iných variantoch.

Cholesterol, the result of stress

Although, according to accepted opinion, cholesterol levels rise only slowly and over a long period, cholesterol and, more particularly, its HDL and LDL constituents increase after consumption of vegetables cooked with microwaves (variants 7 and 8). On the other hand, with milk (variants 1 to 4) the cholesterol level tends to remain unchanged, and in the case of unpasteurised milk (variant 1) it even drops significantly. This most interesting finding bears out the most recent scientific knowledge, according to which cholesterol, in a situation of acute challenge, can also increase rapidly owing not so much to the cholesterol content of food as to an external challenge.

Cholesterol out of nothing

Such challenges, as the present research shows, are also possible through foodstuffs which contain practically no cholesterol. Artificial radiation and poisons (antigens) have a cholesterol-forming effect. In an electromagnetic field, cholesterol undergoes changes in its crystal structure and is eliminated from the blood in the form of a deposit. In cancer patients the blood cholesterol level is always very high. This is why a raised blood cholesterol level may be regarded as an obvious sign of a precancerous condition or a developing cancerous condition.

Loss of iron

Iron levels tend to increase in vegetables prepared with microwaves (variants 7 and 8), contrary to all the other variants. Haemolysis might be thought to be the cause of this phenomenon, being itself a consequence of damage to the membranes of blood cells. Research undertaken up to now does not enable any significant conclusions to be drawn.

Established pathogenic disorders

In sum, the results obtained from analysing the blood count of the volunteers fed on food prepared with microwaves to the exclusion of the other variants show changes which bear witness to pathogenic disorders. They present a pattern which might correspond to the beginning of a cancerous development and deserves attention. These results match the effects of chemico-physiological deformations observed in living cells subjected to microwave irradiation.

Microwaves on the loose in the blood

The luminescence of bacteria in contact with the serum of volunteers who had consumed food irradiated by microwaves is significantly higher than that produced by the blood of other volunteers fed on the other food variants. The possibility of a transfer of the radiation energy by induction, through the consumption of foodstuffs prepared with microwaves, and their effect on a living organism, in this instance the blood, must be considered.

Cholesterol — výsledok stresu

Aj keď podľa akceptovaného názoru hladina cholesterolu stúpa len veľmi pomaly a za dlhý čas, cholesterol, a najmä jeho základné zložky HDL a LDL sa zvyšujú po konzumácii zeleniny varenej mikrovlnami (variant 7 a 8). Na druhej strane pri mlieku (variant 1 až 4) má hladina cholesterolu tendenciu zostať nezmenená a v prípade nepasterizovaného mlieka (variant 1) dokonca výrazne klesá. Tento najvýznamnejší záver potvrdzuje najnovšiu vedeckú informáciu, podľa ktorej môže cholesterol v situácii akútneho podnetu tiež rýchlo stúpať, a to nie vzhľadom na obsah cholesterolu v potrave, ale vzhľadom na vonkajší podnet.

Cholesterol z ničoho

Také podnety, aké ukazuje tento výskum, môžu vyvolať aj potravinové látky, ktoré prakticky neobsahujú cholesterol. Umelé žiarenie a jedy (antigény) majú účinky, následkom ktorých sa vytvára cholesterol. V elektromagnetickom poli dochádza k zmenám kryštálovej štruktúry cholesterolu, ktorý sa vylučuje z krvi vo forme usadeniny. Hladina cholesterolu v krvi je u pacientov, ktorí majú rakovinu, vždy veľmi vysoká. Preto možno zvýšenú hladinu cholesterolu v krvi považovať za samozrejmy znak prekancerózy alebo vznikajúceho rakovinového ochorenia.

Strata železa

Hladiny železa majú sklon stúpať pri zelenine pripravenej mikrovlnami (varianty 7 a 8) na rozdiel od všetkých ostatných variantov. Hemolýza sa považuje za príčinu tohto fenoménu, ktorý je dôsledkom škody na membránach buniek krvi. Doterajší výskum nám neumožňuje urobiť žiadny významný záver.

Zistené patogénne poruchy

Stručne povedané, výsledky získané analýzou krvného obrazu dobrovoľníkov, ktorí na rozdiel od iných variantov konzumovali potravu pripravenú mikrovlnami, ukazujú zmeny, ktoré svedčia o patogénnych poruchách. Predstavujú obraz, ktorý by mohol zodpovedať začiatku rakovinového vývoja a zaslúži si pozornosť. Tieto výsledky zodpovedajú účinkom chemicko-fyziologických deformácií, ktoré boli pozorované v žijúcich bunkách podrobených mikrovlnnému žiareniu.

Mikrovlny šarapatia v krvi

Luminiscencia (svetielkovanie) baktérie v kontakte so sérom dobrovoľníkov, ktorí konzumovali potravu ožiarenú mikrovlnami, je podstatne vyššia ako tá, ktorú produkuje krv iných dobrovoľníkov vyživovaných inými druhmi potravy. Musíme brať do úvahy možnosť prenosu vyžarujúcej energie indukciou cez prijímanie potravinových látok pripravených mikrovlnami a ich vplyvu na žijúci organizmus, v tomto prípade na krv.

Such physical phenomena are scientifically proved. The destructive power of microwaves through direct irradiation, as attested in the scientific literature (see the previous paragraph), could also have harmful effects on human beings through indirect radiation, through irradiated food.”

14. Half of page 3 is taken up with a drawing representing a microwave oven, through the glass panel of which can be seen the head of the Reaper. The same picture, reduced in size, appears on pages 4, 5, 6, 7, 8, 9 and 10.

15. On 27 January 1992 Professor Blanc made the following statement:

“Statement concerning false information about foodstuffs treated or prepared in microwave ovens which appeared recently in Franz Weber Journal (January-March 1992) [and] Raum & Zeit (Munich, January-February 1992). While the published figures and the description of the preliminary experiment are correct, I totally dissociate myself from the presentation and interpretation of the preliminary exploratory experiment carried out in 1989, which was published without my consent by the co-author of the study in the journals cited above.

The results obtained do not in any circumstances justify drawing any conclusions as to the harmful effects of food treated with microwaves or a predisposition to the appearance of a given pathological condition. As the objective publication of the study in a forthcoming issue of the periodical Alimenta (Spring 1992) will show, only one conclusion is unavoidable, namely that it is necessary to undertake, as a matter of urgency, multidisciplinary and multifactorial basic research on the effects on (certain parameters of) health of the consumption of food treated with microwaves in comparison with food prepared using other food technologies or culinary techniques. The major unknown factor is the source of the funds needed to finance such a study.”

B. The proceedings brought against Mr Weber and Mr Hertel by the Swiss Association of Manufacturers and Suppliers of Household Electrical Appliances

1. The proceedings against Mr Weber

16. On 18 March 1992 the Swiss Association of Manufacturers and Suppliers of Household Electrical Appliances (“the MHEA”) applied to the President of the Vevey District Court under the Federal Unfair Competition Act (“the UCA”) for an interim order prohibiting Mr Franz Weber, on pain of the penalties provided in Article 292 of the Criminal Code, “from using ... the image of a man’s skeleton or any other image suggesting the idea of death ... associated with the graphic, photographic, oral or written representation of a microwave oven”, “from stating ... that microwave ovens must be abolished and their

Také fyzikálne javy sú vedecky dokázané. Ničivá sila mikrovln priamym žiarením, ako to bolo vo vedeckej literatúre dokázané (pozri predchádzajúci odsek), môže mať škodlivé účinky aj na ľudské bytosti nepriamym žiarením prostredníctvom ožiarennej potravy.“

14. Na polovici strany 3 je kresba, ktorá predstavuje mikrovlnnú rúru, cez ktorej sklený čelný panel môžeme vidieť hlavu smrtky. Ten istý obrázok menšej veľkosti sa objavuje na stranách 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10.

15. Dňa 27. januára 1992 urobil profesor Blanc toto vyhlásenie:

„Vyhlásenie týkajúce sa nepravdivých informácií o potravinových látkach, ktoré prišli do styku s mikrovlnnými rúrami alebo boli v nich pripravené, nedávno uverejnené v časopise Franz Weber (január – marec 1992) /a/ Raum und Zeit (Priestor a čas – Mníchov, január – február 1992). Zatiaľ čo sú uverejnené údaje a opis predbežného výskumu správne, nechcem mať nič spoločné s prezentáciou a interpretáciou predbežného výskumného pokusu urobeného v roku 1989 a uverejneného bez môjho súhlasu ako spoluautora štúdie v hore citovanom časopise.

Získané výsledky za žiadnych okolností neoprávňujú vyvodzovať žiadne závery, pokiaľ ide o škodlivé účinky potravy pripravenej mikrovlnami alebo o náchylnosť k výskytu uvedených patologických vzťahov. Ako ukáže objektívne uverejnenie štúdie v nasledujúcom čísle periodika Alimenta (jar 1992), len jeden záver je nevyhnutný, a to ten, že treba naliehavo vykonať multidisciplinárny a multifaktoriálny základný výskum účinkov (určitých parametrov) konzumovania potravy pripravenej mikrovlnami v porovnaní s potravou pripravenou s použitím iných technológií alebo kuchárskych techník na zdravie. Hlavným neznámym faktorom je zdroj finančných prostriedkov potrebný na financovanie takejto štúdie.“

B. Súdne konanie začaté proti pánovi Weberovi a pánovi Hertelovi Švajčiarskou asociáciou výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov

1. Súdne konanie proti pánovi Weberovi

16. Dňa 18. marca 1992 sa obrátila Švajčiarska asociácia výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov (ďalej len „MHEA“) podľa federálneho zákona o nekalej súťaži (ďalej len „UCA“) na predsedu Okresného súdu vo Vevey so žiadosťou o vydanie predbežného opatrenia zakazujúceho pánovi Franzovi Weberovi pod hrozbou uloženia trestov uvedených v § 292 Trestného zákonníka „používať... symbol ľudskej kostry alebo akýkoľvek iný symbol pripomínajúci ideu smrti... spojený s grafickým, fotografickým, ústnym alebo písomným znázornením mikrovlnnej rúry“, „tvrdiť, že... mikrovlnné rúry

use banned”, “from stating ... that scientific research proves what a hazard food that has been exposed to radiation in a microwave oven is to health and backs up the Journal Franz Weber” or “from stating ... that microwave ovens must all be destroyed without exception because food is harmed by these dangerous appliances to such an extent that it causes, in those who consume it, a change in the blood count and leads to anaemia and a precancerous stage.”

17. In an order of 7 April 1992 the President of the Vevey District Court dismissed the application. Firstly, he expressed doubts as to the applicability of the UCA, noting, in particular, the following:

“... [the UCA as amended is] not ... applicable to all forms of unfair behaviour regardless of the sphere in which it occurs. Its purpose is in fact only to ensure fair, undistorted competition (section 1 UCA) and it applies only in the context, admittedly understood in a broad sense, of economic competition. The Act cannot, on the other hand, govern fields unconnected with that, such as political, sporting or scientific competition ... or the expression of philosophical, moral or religious convictions. In that sense, the issue [of the existence] of detriment to a competitive relationship may remain relevant...

In the instant case it may be doubted whether such a relationship has really been damaged or threatened by the defendant's campaign against microwave ovens as that campaign is not in any way directed at any particular manufacturer or distributor of such appliances. ... The situation is in this respect very different from the one ruled on in the judgment published in RO 117 IV 193, in which a journalist had given erroneous information about the merits of three rival brands of sewing machine. ...”

Secondly, he held that, “supposing the UCA to be applicable”, Article 28 c, sub-paragraph 3, of the Civil Code did not allow the relevant interim orders to be made. In this connection, he noted the following reason in particular:

“... ”

... the imminent infringement of which the [MHEA] complains is not, prima facie, apt to cause it any damage affecting it personally. On the other hand, some of its members may suffer damage in the form of loss of turnover. ... there is nothing to show that such damage might be very substantial, and it cannot be presumed that it will be.

Indeed, no information has been provided on the turnover in respect of microwave ovens achieved by the members of the association, the relation which that turnover bears to the turnover in respect of other appliances, whether there has been any reduction in the sale of microwave ovens since the articles appeared in issue number 19 of the Journal Franz Weber or any reconversion to purchases of traditional cookers. Prima facie, it seems doubtful that the defendant's campaign has entailed any large scale disaffection of the general public. Admittedly, his journal has a large circulation, but it must be read above all by people who have already made up their

musia byť odstránené a ich použitie zakázané“, „tvrdiť, že... vedecký výskum dokazuje, aká nebezpečná je potrava, ktorá bola vystavená žiareniu v mikrovlnnej rúre, pre zdravie, a že dáva za pravdu časopisu Franz Weber“ alebo „tvrdiť, že... mikrovlnné rúry musia byť všetky zničené bez výnimky, pretože potrava je týmito nebezpečnými zariadeniami poškodzovaná v takom rozsahu, že zapríčiňuje tým, ktorí ju konzumujú, zmenu v krvnom obraze a vedie k chudokrvnosti a k prekanceróze“.

17. Súdnym rozhodnutím zo 7. apríla 1992 predseda Okresného súdu vo Vevey žalobu zamietol. Po prvé, vyslovil pochybnosti, pokiaľ ide o odvolanie sa na UCA, poznamenávajúc najmä nasledovné:

„... /novelizovaný UCA/ nie je ... aplikovateľný na všetky formy nečestného správania, ktoré neberie ohľad na oblasť, kde sa vyskytuje. Jeho účelom je v skutočnosti iba zabezpečiť čestnú, nedeformovanú súťaž (časť 1 UCA) a dá sa použiť len v kontexte, ktorý sa nesporne chápe v širokom význame hospodárskej súťaže. Týmto zákonom sa nemôžu na druhej strane riadiť oblasti, ktoré s ňou nie sú spojené, ako politická, športová alebo vedecká súťaž... alebo vyjadrenie filozofických, morálnych alebo náboženských presvedčení. V tomto zmysle môže zostať aktuálnou otázka (existencie) poškodenia súťaživeho vzťahu...

V tomto prípade môžeme pochybovať o tom, či bol takýto vzťah skutočne zničený alebo ohrozený kampaňou obžalovaného proti mikrovlnným rúram, pretože táto kampaň nie je v nijakom smere zameraná proti žiadnemu konkrétnemu výrobcovi alebo distribútorovi takýchto spotrebičov... Táto okolnosť je z tohto hľadiska veľmi odlišná od tej, na ktorej základe bolo prijaté rozhodnutie publikované v RO 117 IV 193, kde dával novinár chybné informácie o vlastnostiach troch súperiach značiek šijacích strojov... ”

Po druhé, bol toho názoru, „za predpokladu, že by bol UCA aplikovateľný“, že § 28c pododsek 3 Občianskeho zákonníka neumožňuje prijímať predbežné opatrenia. V tejto súvislosti uviedol najmä tento dôvod:

„... ”

... bezprostredne hroziace zasahovanie do cudzích práv, ktoré namieta MHEA, nemá úmysel, prima facie, spôsobiť jej škodu tým, že sa jej osobne týka. Na druhej strane niektorí z jej členov môžu utpieť škodu vo forme straty obchodného obrátu... nič nenasvedčuje tomu, že taká škoda by mohla byť veľmi veľká, a nemôžeme predpokladať, že taká bude.

Avšak nebola predložená žiadna informácia o obchodnom obrate mikrovlnných rúr, ktorý dosiahli členovia asociácie a ktorého pomer súvisí s obchodným obratom iných spotrebičov, či tu nebolo nejaké zníženie predaja mikrovlnných rúr od uverejnenia článku v čísle 19 časopisu Franz Weber alebo nejaký spätný návrat k nakupovaniu tradičných varičov. Prima facie, zdá sa byť pochybné, že kampaň obžalovaného spôsobila nejaké vážne výbrady všeobecnej verejnosti. Je pravda, že jeho časopis má veľký náklad, ale čítajú ho predovšetkým ľudia, ktorí sa už rozhodli a ktorí

minds and who in all probability did not envisage buying a microwave oven. As to other members of the public, while they might have heard about Franz Weber's statements, which have been echoed in the ordinary press, it will also have been aware of the reassuring statements published in particular by the WHO and the OFSP [Federal Office of Public Health] that have also been referred to in the general press. When one sees how ineffective anti-smoking campaigns are, despite being based on undisputed scientific data and being supported by the authorities, it is by no means certain that the defendant's statements, even if they were to be repeated, could substantially affect the market in microwave ovens for any length of time.

... In the light, inter alia, of the private expert's report by Professor Teuber [see paragraph 21 below], the clarification given by the WHO and the OFSP and his own modest knowledge of scientific method, the president takes it as read that the research carried out by Dr Hans Hertel is insufficient to support the categorical conclusions which the defendant thought he could draw from it. The most that can be deduced from that research is that it would be appropriate to carry out a more thorough, rigorously methodical survey on a larger number of people. It is clearly unreasonable to affirm, as was done in issue number 19 of the Journal Franz Weber that it has been scientifically proved that microwave ovens are harmful and that they must be immediately destroyed and their use banned. It nonetheless remains the case that some scientists still have doubts about the safety of microwave ovens. The fact that they are in a minority does not of itself enable one to exclude the possibility that they might be partly right, as this is an area in which no certainty exists. Indeed, when the OFSP's report is read in full it can be seen that there remain a number of unresolved problems.

In these circumstances, and even if it seems highly likely that Franz Weber's statements are wholly unfounded, I cannot find that it is absolutely clear that that is the case. ...

... Lastly, the interim orders sought would appear disproportionate at all events. They would in fact lead to a kind of judicial censorship of scientific research and the conclusions that may be drawn from it, and this is scarcely compatible with the living traditions in this country, in which it is generally considered that it is for one's peers and not for the courts to assess the worth and significance of a scientist's work."

The judge nevertheless took formal note of Mr Weber's undertaking

"... not to use in forthcoming publications of his newspaper or in any other publications or at press conferences, public events or presentations to the media images of a skeleton or a cross or tomb in association with the presentation of a microwave oven".

18. On 14 April 1992 Mr Franz Weber made the following statement (translated from German):

"We refer to the summary which appeared in issue no. 19 ... of the Journal Franz Weber under the title Microwave ovens: a health hazard and certify that Mr Hertel

pravdepodobne neuvažujú v budúcnosti o kúpe mikrovlnnej rúry. Čo sa týka ostatnej časti verejnosti, pokiaľ mala možnosť počuť o stanoviskách Franza Webera, opakovaných v bežnej tlači, tá tiež vzala na vedomie upokojujúce stanoviská, ktoré uverejnila vo všeobecnej tlači najmä WHO — Svetová zdravotnícka organizácia a OFSP (Federálny úrad verejného zdravia, a ktoré sa týkali tiež tejto problematiky. Keď vidíme, aké neúčinné sú kampane proti fajčeniu napriek tomu, že sú založené na nesporných vedeckých podkladoch a podporované štátnymi orgánmi, nie je isté, že stanoviská obžalovaného, i keď mali byť opakované, mohli podstatne ovplyvniť trh s mikrovlnnými rúrami na akékoľvek časové obdobie.

... Vo svetle, inter alia, súkromnej expertnej správy profesora Teubera (pozri odsek 21), vyjadrení, ktoré dali WHO a OFSP, a jeho vlastných skromných znalostí vedeckej metódy považuje predseda za preukázané, že výskum uskutočnený dr. Hansom Hertelom je nedostatočný na podopretie kategorických záverov, ktoré si obžalovaný myslel, že z neho môže vyvodiť. Navyše čo môžeme z tohto výskumu vyvodiť, je to, že by bolo vhodné vykonať dôkladnejšiu, prísnejšiu metodickú prehladku väčšieho počtu ľudí. Je samozrejme, nezodpovedné tvrdiť, tak ako to bolo v čísle 19 časopisu Franz Weber, že bola vedecky dokázaná škodlivosť mikrovlnných rúr a že tieto rúry musia byť okamžite zničené a ich používanie zakázané. Napriek tomu to pripomína skutočnosť, že niektorí vedci stále majú pochybnosti o bezpečnosti mikrovlnných rúr. Skutočnosť, že sú v menšine, sama osebe nevylučuje možnosť, že môžu mať čiastočne pravdu, pretože ide o oblasť, v ktorej neexistuje istota. Ale, ak si prečítame celú správu OFSP, môžeme vidieť, že zostáva celý rad nevyriešených problémov.

Na základe týchto okolností a dokonca, keď sa zdá vysoko pravdepodobné, že stanoviská Franza Webera sú úplne nepodložené, nemôžem považovať za absolútne jasné, že toto je ten prípad...

... Nakoniec žiadané predbežné opatrenie by bolo v tomto prípade neprimerané. Viedlo by v skutočnosti k istému druhu súdnej cenzúry vedeckého výskumu a k záverom, ktoré by mohli byť z nej vyvodené, a to je sotva zlučiteľné s tradíciami života v tejto krajine, ktoré všeobecne predpokladajú, že hodnotu a význam práce vedca môže posúdiť len rovnocenný človek takej istej kvality, a nie súd. „

Sudca napriek tomu urobil úradnú poznámku o záväzku pána Webera:

„... nepoužívať v nasledujúcich vydaniach jeho novín alebo v akýchkoľvek iných uverejneniach, alebo na tlačových konferenciách, verejných udalostiach, alebo na prezentáciách smerom k médiám zobrazenia kostry alebo kríža, alebo hrobky v súvislosti s prezentáciou mikrovlnnej rúry.“

18. Dňa 14. apríla 1992 vyjadril pán Franz Weber nasledovné stanovisko (preložené z nemčiny):

„Odvolávame sa na resumé, ktoré vyšlo v čísle 19... časopisu Franz Weber pod názvom Mikrovlnné rúry: hazard pre zdravie, a potvrdzujeme, že pána Hertela

and Mr Blanc cannot be held responsible for either its form or its content, for which sole responsibility lies with the editor. The same applies to the cover page. Furthermore, we should like to point out that the title and sub-title of the research report which followed it were likewise the editor's responsibility.

We must also expressly emphasise that Mr Hertel has never been a member of our newspaper's editorial staff or paid as such. The fact that Mr Hertel's name (like Dr Bill Clark's) appeared in the imprint under the heading Editorial staff instead of under Contributors to this issue was due to a mistake in the editorial office."

2. The proceedings against Mr Hertel

a) In the Canton of Berne Commercial Court

19. The MHEA asked Mr Hertel to publish a statement to the effect that he would no longer make unfair comments on microwave ovens. He did not reply.

20. On 7 August 1992 the association lodged an application under the UCA with the Commercial Court (*Handelsgericht*) of the Canton of Berne, seeking to have Mr Hertel prohibited, on pain of the penalties provided in Article 292 of the Criminal Code (imprisonment or a fine) and Article 403 of the Code of Criminal Procedure of the Canton of Berne (a fine of up to 5,000 Swiss francs or imprisonment, in serious cases for up to a year), from stating that food prepared in microwave ovens was a danger to health and led to changes in the blood of those who consumed it that indicated a pathological disorder and presented a pattern that could be seen as the beginning of a carcinogenic process, and from using, in publications and public speeches on microwave ovens, the image of death, whether represented by a hooded skeleton carrying a scythe or by some similar symbol.

21. As before the President of the Vevey District Court, the plaintiff association produced a private expert's report by Professor M. Teuber of the Food Research Institute of the Zürich Federal Institute of Technology. The report, dated 6 March 1992, concludes (translated from German):

"Blanc and Hertel's experiments on the harmfulness of food heated by microwaves and their interpretations of them were not conducted and described according to scientifically recognised criteria. They are of no scientific value; the conclusions drawn from them as to the alleged harmfulness of food cooked by microwaves have no verifiable basis and are unsustainable."

22. In a judgment of 19 March 1993 the Commercial Court allowed the application. It gave the following reasons (translated from German):

a pána Blanca nemožno považovať za zodpovedných ani za jeho formu, ani za jeho obsah, pretože za to nesie výlučnú zodpovednosť vydavateľ. To isté sa týka titulnej strany. Navyše radi by sme zdôraznili, že titulok a podtitulok výskumnej správy, ktoré potom nasledovali, boli rovnako uverejnené na zodpovednosť vydavateľa.

Musíme tiež osobitne zdôrazniť, že pán Hertel nikdy nebol členom nášho redakčného tímu ani nami platený. Skutočnosť, že meno pána Hertela (ako meno dr. Billa Clarka) sa objavilo v tiráži pod označením Vydavateľský tím namiesto pod označením Spolupracovníci tohto čísla, bola spôsobená chybou vydavateľstva."

2. Súdne konanie proti pánovi Hertelovi

a) Na Obchodnom súde kantónu Bern

19. MHEA požiadala pána Hertela, aby uverejnil stanovisko v tom zmysle, že nebude robiť nečestné poznámky o mikrovlnných rúrach. Neodpovedal.

20. Dňa 7. augusta 1992 podala asociácia žalobu na Obchodný súd kantónu Bern (*Handelsgericht*) s odvolaním sa na UCA, žiadajúc, aby bolo pánovi Hertelovi zakázané pod hrozbou trestov uvedených v § 292 Trestného zákonníka (uväznenie alebo pokuta) a v § 403 Trestného poriadku kantónu Bern (pokuta do výšky 5 000 švajčiarskych frankov alebo uväznenie v závažných prípadoch až na dobu jedného roka) tvrdiť, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečenstvom pre zdravie a viedla v krvi tých, ktorí ju konzumujú k zmenám indikujúcim patologické poruchy a dávajúcim obraz, ktorý sme mohli vidieť ako začiatok rakovinového procesu, a používať v tlači a verejných prejavoch o mikrovlnných rúrach zobrazenie smrti znázorňujúce či už zahalenú smrtku, ktorá nesie kosu, alebo iný podobný symbol.

21. Ako skôr uviedol predseda Okresného súdu vo Vevey, žalujúca asociácia predložila správu súkromného experta profesora M. Teubera z Potravinárskeho výskumného inštitútu Federálneho technologického inštitútu v Zürichu. Správa, datovaná 6. marca 1992, sa končí (preložené z nemčiny):

„Pokusy Blanca a Hertela o škodlivosti potravy zohriatej mikrovlnami a ich vysvetlenia o nich neboli vykonané a písané podľa vedecky uznaných kritérií. Nemajú žiadnu vedeckú hodnotu; závery z nich vyvedené, pokiaľ ide o uvádzanú škodlivosť potravy, varenej mikrovlnami, nemajú podstatu, ktorá by sa dala overiť, a sú neobhájiteľné.“

22. Rozhodnutím z 19. marca 1993 obchodný súd žalobu pripustil. Uviedol tieto dôvody (preložené z nemčiny):

“1. ...The amended UCA differs from the former enactment in having substantially wider scope. Its key characteristic is its functional approach, based on guaranteeing fair, undistorted competition. That approach is apparent from the new drafting of the Act's protective aim in section 1 UCA and has led to a new definition of the offence of unfair competition in the general provision of section 2. The requirement of a competitive relationship, for instance, has been removed from the Act. Its personal scope, as apparent from section 2, does not cover only the acts of competitors, suppliers and customers; third parties not involved in such relations may be (independently) liable if their conduct affects relations in the context of economic competition and if, through their statements, they adversely affect the competitive position of the person targeted (see Troller and Troller, *Kurzlehrbuch des Immaterialgüterrechts*, p. 189). Competition is particularly affected by consumer-protection organisations, but also, for example, by reviewers, art critics and media personalities. Also caught by the Act are the authors of financial analyses, company reports and — what is of importance here — scientific studies, provided that the essential elements of the offence of unfair competition are present (Ernst Zeller, SZW 1/93, p. 23). In the event of inaccurate, misleading or unnecessarily derogatory statements concerning the subject of study, these people will be guilty of unfair competition. The new wording of section 2 UCA has thus put an end to the old controversy as to whether the application of the Act requires the existence of a competitive relationship. Persons unconnected with a sector who interfere in the competition between third parties are likewise caught by the Unfair Competition Act (David, *Unlauterer Wettbewerb*, p. 169; cf. BGE 117 IV 193: Bernina). In each case, however, it must be ascertained whether the behaviour of the person concerned affects the relations between competitors or between suppliers and customers. The Act is directed at all those whose behaviour or commercial management may have an effect on economic competition. The decisive factor is whether the activity complained of has direct or indirect effects on the competitive position of the person making it or of a third party (Pedrazzini, *Unlauterer Wettbewerb*, Berne 1992, pp. 32 and 47). Both according to legal writers and in practice, economic relevance in the sense of a potential aptitude to affect competition is taken into account (see H.P. Walter, *Das Wettbewerbsverhältnis im neuen UWG*, SMI 1992, pp. 169 et seq.). Capability of affecting competition must be determined objectively; it is of no importance whether given behaviour is associated with a subjective intention to affect the market; the decisive factor is whether the action in question is objectively apt to affect competition (Walter, *ibid.*, p. 176; cf. BGE 117 IV, pp. 195 et seq.: Bernina). This was so in the instant case, as was set out above in relation to the question of the plaintiff's locus standi. Even if there is no certain proof of a connection between the drop in turnover in respect of microwave ovens and the [defendant's] behaviour, it is clear that the statements and publications complained of in the instant case are apt to diminish sales of microwave ovens and, consequently, to harm the businesses associated with the plaintiff. The objective aptitude to affect competition is therefore established.

2. Section 2 UCA defines as unfair and illegal ‘any conduct or commercial practice ... if it is deceptive or in any other way offends the principle of good faith and if it affects relations between competitors or between suppliers and customers’. The gene-

„1. ... Novelizovaný UCA sa líši od predchádzajúcej právnej úpravy tým, že má podstatne širší rozsah pôsobnosti. Jeho kľúčovou črtou je funkčný prístup založený na garantovaní čestnej, neskreslenej súťaže. Tento prístup je očividný z nového uzákonenia ochrannej úlohy tohto zákona v § 1 UCA a viedol k novému pojmovému vymedzeniu trestného činu nekalej súťaže vo všeobecných ustanoveniach § 2. Napríklad požiadavka súťaživeho vzťahu bola zo zákona vypustená. Jeho určený rozsah pôsobnosti, ako je zjavné z § 2, nezabíra len konanie účastníkov súťaže, dodávateľov a zákazníkov; tretie strany, ktoré nie sú zahrnuté do týchto vzťahov, možno brať (nezávisle) na zodpovednosť, ak ich správanie bude mať vplyv na vzťahy hospodárskej súťaže a ak svojimi vyjadreniami nepriaznivo ovplyvní súťažnú pozíciu vybranej osoby (pozri Troller a Troller, *Krátka učebnica práva nehmotného tovaru*, str. 189). Súťaživosť ovplyvňujú najmä organizácie na ochranu spotrebiteľov, ale aj napríklad posudky, umelecká kritika a osobnosti médií. Zákon sa vzťahuje aj na autorov finančných analýz, na autorov správ spoločností a — čo je tu dôležité — na autorov vedeckých štúdií za predpokladu, že sú prítomné základné znaky trestného činu (Ernst Zeller, SZW 1/93, str. 23). V prípade nepresných, do omylu uvádzajúcich alebo zbytočne škodlivých tvrdení týkajúcich sa predmetu štúdie budú títo ľudia uznaní za vinných z nekalej súťaže. Nové znenie § 2 UCA urobilo tak koniec starému, kontroverznému, pokiaľ ide o to, či aplikácia zákona vyžaduje existenciu súťaživeho vzťahu. Na osoby, ktoré nie sú spojené s oblasťou a ktoré zasahujú do súťaže medzi tretími stranami, sa taktiež vzťahuje zákon o nekalej súťaži (David, *Nekalá súťaž*, str. 169; cf. BGE 117 IV 193: Bernina). V každom prípade sa však musí dať zistiť, či správanie dotknutej osoby zasahuje do vzťahov medzi účastníkmi súťaže alebo medzi dodávateľmi, alebo zákazníkmi. Zákon je namierený proti všetkým, ktorých správanie alebo obchodný manažment môže mať vplyv na hospodársku súťaž. Rozhodujúcim faktorom je i to, či má namietaná činnosť priamy alebo nepriamy vplyv na súťažnú pozíciu osoby, ktorá ju vykonáva, alebo na tretiu stranu (Pedrazzini, *Nekalá súťaž*, Berne 1992, str. 32 a 47). Aj podľa právnických príručiek a v praxi sa do úvahy berie hospodársky vzťah v zmysle potenciálnej schopnosti zasiahnuť do súťaže (pozri H. P. Walter, *Súťažný vzťah v novom zákone o nekalej súťaži*, SMI 1992, str. 169 a nasl.). Schopnosť zasiahnuť do súťaže musí byť určená objektívne; nie je dôležité, či je povolené správanie spojené so subjektívnym zámerom ovplyvniť trh; rozhodujúcim faktorom je, či má konanie, o ktorom hovoríme, objektívnu tendenciu ovplyvniť súťaž (Walter, *ibid.*, p. 176; cf. BGE 117 IV, str. 195 a nasl.: Bernina). Tak to bolo v tomto prípade, ako to žalobca hore uviedol, vo vzťahu k otázke locus standi (práva byť vypočutý ako svedok). Dokonca ak tu aj nie je istý dôkaz o vzťahu medzi poklesom obchodného obratu, čo sa týka mikrovlnných rúr, a správaním (obžalovaného), je jasné, že tvrdenia a uverejnenie, ktoré sú predmetom žaloby, v tomto prípade majú snahu znížiť predaj mikrovlnných rúr, a teda poškodiť obchod spojený so žalobcom. Je tu teda preukázaný objektívny úmysel zasiahnuť do súťaže.

2. § 2 zákona o nekalej súťaži definuje ako nekalé a protiprávne »každé správanie alebo obchodné praktiky... ak sú klamlivé alebo ak akýmkoľvek iným spôsobom porušujú zásady konania v dobrej viere a ak zasahujú do vzťahov medzi účastníkmi

ral provision of section 2 is given concrete expression by the provisions of sections 3 to 8, which describe the special factual ingredients (*Sondertatbestände*) of the offence. Section 3(a) provides that a person acts unfairly if, in particular, he denigrates others or the goods, work, services, prices or business of others by making inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements. Unfair competition does not necessarily presuppose either bad faith or fault, but merely an objective breach of good faith (BGE 109 IV 488, 97II 160). A statement is 'inaccurate' if it can objectively be seen to be false (Troller and Troller, p. 188). A statement is 'misleading' if, while not untrue, it creates a false impression through the use of devious means; as with the risk of confusion in the context of trademark disputes, the yardstick to be used here is that of the usual vigilance and discernment of the customers targeted. A statement may be 'unnecessarily wounding' in various ways. Firstly, the manner in which a statement is made may be considered improper if it goes far beyond what would appear reasonable in the light of what had caused the statement to be made. Secondly, even where an accurate factual basis exists, the value judgments expressed may be unlawful if they appear unjustified on the facts. Lastly, a statement may also be wounding if it is inaccurate or is mainly and without good cause intended to harm another. Criticism that is impermissible in form, content or aim is therefore unacceptable (David, note 153, p. 161). It has already been held in ZR 27/1928 no. 163 (David, note 157, p. 63) that the description 'dangerous' was derogatory in character. Advertising based on fear, using expressions such as 'take X, otherwise it will be too late', 'don't take any risks', 'better too early than too late', 'tooth decay is lurking', or even simply 'keep your hair' is also unacceptable (David, note 108, p. 52).

...

... it is certain that it cannot be said that it is scientifically proved that food prepared with a microwave oven constitutes a danger to health and is carcinogenic. To date, there has been no scientific evidence that such a danger exists. The defendant's assertions are not corroborated either by his own research — which did not meet generally accepted scientific standards — or by that of other, respectable scientists. The opposite would seem to be nearer the truth, as is shown by the observations of the World Health Organisation and the Federal Office of Public Health. In that regard, the fact that Professor Blanc clearly dissociated himself from the conclusions drawn by the defendant from their joint research is likewise significant. The defendant's statements that food prepared in microwave ovens is a danger to health and leads to changes in the blood of those who consume it that indicate a pathological disorder and present a pattern that could be seen as the beginning of a carcinogenic process is manifestly false and untrue and consequently inaccurate within the meaning of section 3(a) UCA. The application must therefore be allowed. The applicant remains of course free to base his propositions on new scientific findings.

...

There would nonetheless have been a breach of the UCA even if the defendant's belief had been objectively accurate since, as has already been said, section 3(a) UCA

mi súťaže alebo do vzťahov medzi súťažiacimi a zákazníkmi». Konkrétne vyjadrenie dávajú všeobecným ustanoveniam § 2 ustanovenia § 3 až 8, ktoré opisujú skutkové podstaty trestného činu (*Sondertatbestände*). § 3(a) hovorí, že osoba koná nekalho, najmä ak očierňuje iných alebo ak očierňuje tovar, prácu, služby, ceny alebo obchod iných tým, že robí nepresné, zavádzajúce alebo zbytočne poškodzujúce vyhlásenia. Nekalá súťaž vopred nevyhnutne nepredpokladá ani zlý úmysel, ani omyl, ale len objektívne porušenie konania v dobrej viere (BGE 109 IV 488, 97II 160). Vyjadrenie je »nepresné«, ak ho môžeme objektívne považovať za nepravdivé (pozri Troller a Troller, str. 188). Vyjadrenie je »zavádzajúce«, ak síce nie je nepravdivé, ale vytvára falošný dojem použitím zavádzajúcich významov; podobne je to s rizikom zmätku v prípade sporov o ochranných známkach a orientačným bodom, ktorý by sa tu mal použiť, je obvyklá ostražitosť a postreh zákazníkov, na ktorých je zamerané. Vyjadrenie môže byť »zbytočne poškodzujúce« vo viacerých smeroch. Po prvé, spôsob, akým je vyjadrenie urobené, možno považovať za nevhodný, ak ide ďaleko za hranice toho, čo by sa zdalo byť prijateľným vo svetle toho, čo zapríčinilo vyhlásenie, ktoré sa urobilo. Po druhé, dokonca aj tam, kde existuje presná skutková podstata zakladajúca sa na faktoch, môžu byť hodnotiace tvrdenia, ktoré boli vyslovené, nezákonné, ak sa uverejnia neoprávnene vzhľadom na skutkovú podstatu. Nakoniec vyhlásenie môže byť tiež poškodzujúce, ak je mylné alebo má úmysel blama a bez dostatočného dôvodu poškodiť iných. Kritika, ktorá je neprípustná formou, obsahom alebo zámerom, je preto neprijateľná (David, poznámka 153, str. 161). V ZR 27/1928 č. 163 (David, poznámka 157, str. 63) bolo práve pripustené, že vlastnosť »nebezpečný« bola svojou povahou škodlivá. Reklama založená na strachu, používajúca výrazy ako »kúpte X, inak bude neskoro«, »neriskujte, radšej príliš skoro, ako príliš neskoro«, »číha na vás zubný kaz«, alebo len jednoduché »zachráňte svoje vlasy«, je tiež neprijateľná (David, poznámka 108, str. 52).

...

... je isté, že nemôžeme povedať, že je vedecky dokázané, že potrava pripravená v mikrovlnnej rúre spôsobuje nebezpečenstvo pre zdravie a je karcinogénna. Doteraz nemáme vedecký dôkaz, že také nebezpečenstvo existuje. Tvrdenia obžalovaného nie sú podporené ani jeho vlastným výskumom, ktorý nespĺňal všeobecne akceptované vedecké kritériá, ani výskumom iných serióznych vedcov. Opak sa zdá byť bližšie k pravde, ako ukazujú pozorovania Svetovej zdravotníckej organizácie a Federálneho úradu pre verejné zdravie. Z tohto hľadiska je rovnako významná skutočnosť, že profesor Blanc sa jasne distancoval od záverov, ktoré urobil obžalovaný z ich spoločného výskumu. Tvrdenie obžalovaného, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je pre zdravie nebezpečná a vedie k zmenám v krvi tých, ktorí ju konzumujú, že indikuje patologické ochorenia a dáva obraz, ktorý môžeme vidieť ako začiatok rakovinového procesu, je zjavne chybné a nepravdivé, a teda nepresné v zmysle znenia § 3(a) zákona o nekalej súťaži. Žalobu musíme preto pripustiť. Žalobca má, samozrejme, dostatok voľného priestoru na to, aby podoprel svoje návrhy novými vedeckými poznatkami.

...

Aj keby bol býval názor obžalovaného objektívne správny, napriek tomu by tu bolo porušenie zákona o nekalej súťaži, pretože ako sme už povedali, § 3(a) zákona

also prohibits misleading or unnecessarily wounding statements. Such statements were made in the present case as will be explained in greater detail under point 4 below.

3. The court cannot share the opinion of Professor Peter Nobel, published in SJZ 88, p. 251 and cited by the defendant, that for an unfair act to affect competition within the meaning of section 2 UCA there must be a corresponding intention, that is to say a subjective wish to have an impact on competition. That view is inconsistent with the aim pursued by the UCA, which is to guarantee, in the interests of all the parties concerned, fair, undistorted competition (see section 1 UCA); those concerned are thus competitors, customers and the general public ('tripartite nature' of competition law and 'equivalence' of the three interested groups, Botschaft, pp. 35 and 50). There is consequently nothing in the Act to support that opinion. An amendment to the Act would be necessary for that (cf. Roger Zäch, ZSR 111 I, 1992, pp. 173 et seq., with reference to the Federal Council's reply to the motion of a national councillor, Peter Vollmer, concerning a revision of the UCA, NZZ of 15.1.1992). ... The principle of good faith mentioned in the general provision of section 2 UCA, which is decisive of the issue of fairness and therefore of legality, must be construed in the light of the Act's purpose and the special factual ingredients of section 3(a) UCA. These define in greater detail the unlawful conduct, for which no fault is required, constituting the tort of 'unfair competition'. No competitive relationship between the 'tortfeasor' and the 'victim' is required under the Act (see above). All that is needed is behaviour apt to affect competition; a very weak link with an economic activity will thus suffice (Pedrazzini, Unlauterer Wettbewerb, p. 33; cf. also BGE 117 IV, pp. 193 et seq., Bernina); that is a consequence of the functional conception that governed the revision of the Act. The new UCA was intended to enlarge the sphere of protection afforded by the Act. Thus, in the light of the provision setting out the aim pursued by the Act and of the general provision of the Act, the requirement of an intention to affect competition is incompatible with the definition of the tort of unfair competition within the meaning of the general provision of section 2 UCA, as it is not contained in that definition (cf. Zeller, loc. cit., p. 23). Anyone who in his media work seeks to cause a scandal or a sensation is also caught by the Act. Freedom of the press does not relieve those concerned from the obligation to comply with professional ethical standards — on the contrary, it takes such an obligation for granted (Pedrazzini, loc. cit. p. 239, cf. Zeller, loc. cit., p. 25).

Even if the Court were to accept Nobel's opinion, it would not in the instant case be led to a different conclusion. Intention (Absicht) is a particular form of knowledge that one is acting wrongly (Versatz). For such intention to exist, it suffices that the person concerned is aware of the possibility that the act will be carried out and that he accepts that possibility (recklessness; cf. Stark, Ausservertragliches Haftpflichtrecht, Skriptum, note 448 et seq., pp. 101 et seq.). As a subscriber to the Journal Franz Weber the defendant knew to whom he was sending the research paper for publication. He thus accepted the simplistic and exaggerated interpretation of the published article, and he also endorsed the publication in its entirety

o nekalej súťaži zakazuje aj tvrdenia, ktoré uvádzajú do omylu alebo bezdôvodne poškodzujú. Také tvrdenia boli urobené v tomto prípade, ako bude podrobnejšie vysvetlené ďalej v bode 4.

3. Súd sa nemôže stotožniť s názorom profesora Petra Nobela, uverejneným v SJZ 88, na strane 251, ktorý citoval obžalovaný a podľa ktorého písomné vymedzenie nečestného konania majúceho vplyv na hospodársku súťaž v zmysle § 2 zákona o nekalej súťaži vyžaduje zodpovedajúci zámer, teda treba povedať, že vyžaduje subjektívne želanie mať vplyv na hospodársku súťaž. Tento názor je nezlučiteľný s cieľom sledovaným zákonom o nekalej súťaži, ktorým je garantovať v záujme všetkých dotknutých strán čestnú, neskrivenú súťaž (pozri § 1 zákona o nekalej súťaži); týmito dotknutými sú účastníci súťaže, zákazníci a všeobecná verejnosť ('tripartitná povaha' súťažného práva a »rovnocennosť« troch zainteresovaných skupín, Botschaft, str. 35 a 50). V zákone nie je teda nič také, čo by mohlo podporiť tento názor. Na to by bol potrebný dodatok k zákonu (cf. Roger Zäch, ZSR 111 I, 1992, str. 173 a nasl. s odvolaním sa na odpoveď Federálnej rady na návrh štátneho radcu Petra Vollmera týkajúci sa novelizácie zákona o nekalej súťaži, NZZ z 15. januára 1992)... Zásadu dobrej viery, ktorá je uvedená vo všeobecných ustanoveniach § 2 zákona o nekalej súťaži a ktorá je rozhodujúca pre túto otázku, a preto aj pre otázku zákonnosti, musíme chápať vo svetle účelu zákona a osobitných skutkových podstát v § 3(a) zákona. To pojmovo oveľa bližšie vymedzuje nezákonné konanie, pri ktorom sa nevyžaduje subjektívne zavinenie, predstavujúce trestný čin »nekalej súťaže«. Zákon nevyžaduje žiadny súťaživý vzťah medzi »autorom nedovoleného činu« a »obeťou« (pozri hore). Je potrebné len správanie so sklonom zasiahnuť do súťaže; preto bude postačovať veľmi slabé spojenie s hospodárskou činnosťou (Pedrazzini, Nekalá súťaž, str. 33; cf. tiež BGE 117 IV, str. 193 a nasl., Bernina); to je dôsledkom funkčnej koncepcie, v ktorej duchu bola urobená novelizácia zákona. Nový zákon o nekalej súťaži mal v úmysle rozšíriť sféru ochrany, ktorú tento zákon poskytoval. Takto vo svetle ustanovenia vymedzujúceho cieľ, ktorý sleduje zákon, a vo svetle všeobecných ustanovení zákona je vyžadovanie úmyslu zasiahnuť do súťaže nezlučiteľné s pojmovým vymedzením trestného činu nekalej súťaže v zmysle všeobecných ustanovení § 2 zákona o nekalej súťaži, pretože to nie je obsiahnuté v pojmovom vymedzení (cf. Zeller, loc. cit., str. 23). Zákon sa vzťahuje aj na každého, kto chce svojou mediálnou prácou spôsobiť škandal alebo senzáciu. Sloboda tlače nezavaruje kritikovi povinnosti vyhovieť profesionálnym etickým podmienkam — práve naopak, takúto povinnosť považuje za samozrejmu (Pedrazzini, loc. cit., str. 239, cf. Zeller, loc. cit., str. 25).

Aj keby bol súd akceptoval názor pána Nobela, nebolo by to viedlo v danom prípade k inému záveru. Úmysel (Absicht) je osobitná forma vedomia, že niekto koná nesprávne (Versatz). Pre existenciu takéhoto zámeru je postačujúce, ak si je dotknutá osoba vedomá možnosti, že sa konanie uskutočnení a že akceptuje túto možnosť (nedbanlivosť; cf. Stark, Mimozmluvné právo povinného ručenia, Skriptum, poznámka 448 a nasl., str. 101 a nasl.). Obžalovaný ako prispievateľ časopisu Franz Weber vedel, komu posielal výskumnú prácu na uverejnenie. Takto akceptoval zjednodušujúci a prebhané zveličený výklad článku, ktorý bol uverejnený, a tiež schválil uverejnenie celého článku, teda v žiadnej fáze sa písomne nedištanco-

since at no stage did he dissociate himself from even part of it in writing but, while not considering it to be 100% accurate, nevertheless approved it with the representation of the Reaper.

4. Since the scope of the UCA is determined by the mere potential aptitude to affect competition, acts performed in the exercise of fundamental rights in the field of ideas are covered by it, even when they have only a remote link with economic activity; only acts that are no more than ideas fall outside the scope of the statute, provided that they are confined to a strictly personal sphere of activity (Pedrazzini, loc. cit., pp. 33 et seq., Urs Saxer, AJP 1993, p. 606). In that respect, whether or not the activity concerned is remunerated is irrelevant. However, an act will not be caught by the UCA merely because it is performed outside the private sphere. It is necessary that there be a link, however weak, with an economic activity. Acts that are performed for purely disinterested ends are not covered by the UCA. Such would be the case, for example, with associations whose activity is wholly disinterested. An association will be disinterested if it pursues altruistic aims and does not deal in the (economic) market. If it does so deal, even without seeking to make a profit, it will lose the exemption (Pedrazzini, loc. cit. p. 33).

The freedom to carry out scientific research, which can be considered a fundamental right (see Jörg Müller, Die Grundrechte des Schweizerischen Bundesverfassung, pp. 122 et seq.) has not been infringed in the instant case. The defendant was and remains entitled to pursue his research. The majority of legal writers consider that scientific freedom includes the freedom to carry out research, to teach and to use the result of research done by others (see Müller, loc. cit.). In that regard, it is necessary to distinguish scientific freedom from the freedom to communicate to others the knowledge gained. Like practically all fundamental rights, this freedom of expression (as an unwritten fundamental right) is not, however, without limits in its application. It is subject to restrictions, especially in the sphere of the mass media, by the legal order, which provides for the protection of reputation in the Criminal Code and for protection of all aspects of the personality, including economic ones, in the Civil Code and the UCA (see Müller, loc. cit., pp. 106 et seq.; BGE 117 IV 193: Bernina). Scientific freedom does not therefore justify publication — especially in non-specialist periodicals (publication in specialist reviews would have to be considered differently) — of provisional results of research that are misleading or devoid of sound scientific basis and do not enable conclusions to be reached with certainty. Scientific researchers must be aware of their responsibilities and give consideration to the issue of what status laymen will give to the expression of their opinion. These constraints apply to the defendant likewise. The mere fact that the application of a statute affects the exercise of a fundamental right by no means signifies that the restriction of that right is unlawful. When it enacted the UCA, the legislature knew perfectly well that there was a risk that the statute would come into conflict with the protected area of intellectual freedoms. That is why section 14 UCA provides, by way of a cross-reference to Articles 28(c) and 28(f) of the Civil Code, that preventive measures against periodicals may be ordered only in the strictly limited circumstances set out in Article 28(c) § 3 of the Civil Code. In the absence of more detailed provision, the assumption must be that no privilege should attach to facts such as those in the instant case. Independently of that issue, it must also be observed that, on

val ani od žiadnej jeho časti, ale hoci ho nepovažoval za 100 % správny, napriek tomu ho schválil so znázornením zubatej s kosou.

4. Pretože pôsobnosť zákona o nekalej súťaži je určená čírou potenciálnou schopnosťou ovplyvniť súťaž, sú skutky urobené na podklade myšlienok zastrešené týmto zákonom, aj keď majú len vzdialené spojenie s hospodárskou činnosťou; len skutky, ktoré nie sú ničím iným než myšlienkami, nespádajú do pôsobnosti zákona za predpokladu, že sa obmedzujú na striktné osobnú sféru konania (Pedrazzini, loc. cit., str. 33 a nasl., Urs Saxer, AJP 1993, str. 606). Z tohto hľadiska je irelevantné, či je alebo nie je dotknuté konanie odmenené. Avšak na skutok sa nebude vzťahovať zákon o nekalej súťaži nielen z titulu jeho vykonania mimo súkromnej sféry. Je nevyhnutné, aby tu bolo spojenie s hospodárskou súťažou, aj keď slabé. Na skutky, ktoré sú vykonané len na nezainteresovaný účel, sa nevzťahuje zákon o nekalej súťaži. Taký by bol napríklad prípad s asociáciami, ktorých činnosť je úplne nezainteresovaná. Asociácia bude nezainteresovaná, ak sa bude usilovať o altruistické ciele a nebude obchodovať na trhu. Ak urobí taký obchod, aj keď bez snahy dosiahnuť zisk, stratí výnimku (Pedrazzini, loc. cit., str. 33).

Sloboda vykonávania vedeckého výskumu, ktorú môžeme považovať za základné právo (pozri Jörg Müller, Základné práva švajčiarskej federálnej ústavy, str. 122 a nasl.), nebola v danom prípade porušená. Obžalovaný bol oprávnený a zostane oprávneným pokračovať vo svojom výskume. Väčšina právnických príručiek berie do úvahy, že vedecká sloboda zahŕňa slobodu vykonávať výskum, vyučovať a používať výsledok výskumu, ktorý urobili iní (pozri Müller, loc. cit.). Z tohto hľadiska je nevyhnutné rozlišovať vedeckú slobodu od slobody sprostredkovania znalostí ňou získaných iným. Ako prakticky všetky základné práva táto sloboda vyjadriť sa (ako nepísané základné právo) nie je však bez bránic pri svojej aplikácii. Je predmetom obmedzení, najmä vo sfére masovokomunikačných prostriedkov, zo strany právneho poriadku, ktorý zabezpečuje ochranu dobrého mena v Trestnom zákonníku a ochranu všetkých stránok osobnosti vrátane hospodárskych aspektov v Občianskom zákonníku a v zákone o nekalej súťaži (pozri Müller, loc. cit., str. 106 a nasl.; BGE 117 IV, str. 193: Bernina). Vedecká sloboda preto neoprávňuje na uverejňovanie — najmä v neodborných časopisoch (uverejňovanie v odborných časopisoch by muselo byť posudzované odlišne) — predbežných výsledkov výskumu, ktoré sú zavádzajúce alebo ktoré nemajú náležitý vedecký základ a neumožňujú vyvodit' spoľahlivé závery. Vedeckí výskumníci si musia byť vedomí svojej zodpovednosti a musia vziať do úvahy otázku, aký význam budú prikladať neodborníci vyjadreniam ich mienky. Tieto obmedzenia sa vzťahujú aj na obžalovaného. Samotný fakt, že aplikácia zákona zasahuje do výkonu základného práva, v žiadnom prípade neznamená, že obmedzenie tohto práva je nezákonné. Keď sa zákon o nekalej súťaži schvaloval, zákonodarný orgán vedel veľmi dobre o existujúcom riziku, že zákon môže prísť do rozporu s chránenou oblasťou duševných slobôd. Preto § 14 zákona o nekalej súťaži prostredníctvom odkazov na § 28(c) a 28(f) Občianskeho zákonníka hovorí, že predbežné opatrenie možno uložiť proti periodickej tlači len za striktno ohraničených okolností, ktoré sú uvedené v § 3 ods. 28(c) Občianskeho zákonníka. Ak neexistujú podrobnejšie ustanovenia, musí byť splnená podmienka, že žiadne fakty sa neuprednostnia, ako tie v tomto prípade. Nezávisle od tejto otázky musí-

the basis of the principle that there is no hierarchy of fundamental rights (see Rohrer, Die Beziehung des Grundrechten untereinander, thesis, Zürich 1982, pp. 104 et seq.), it is necessary to weigh against the fundamental rights relied on by the defendant the right to freedom of trade and industry.

An essential feature is how language is used to communicate a scientific opinion when knowledge is still uncertain and, for example, is based solely on sample surveys or experiments involving small numbers of people (only eight in this instance) who do not represent a cross-section of the population. The more clear-cut the reports of opinions, the stricter are the requirements to be made of the linguistically correct representation of the opinions concerned. It is also significant that, even after the event, the defendant did not distance himself from gross simplifications and exaggerations in the article or from the image of the Reaper with a microwave oven, which appears on every page of the research paper.

Since the defendant has identified himself with the article in its entirety, the plaintiff's application must, in terms of competition law, be allowed. Through his assertions, which have been mentioned in detail above, and the use of the image of the Reaper, for which he is liable as he knew the style of the review and accepted and approved that exaggerated representation, the defendant has, irrespective of whether the substance was true, overstepped the acceptable limits and has thus acted "unnecessarily woundingly" within the meaning of section 3(a) UCA. By combining a tabloid-style report with scientific comment he has also misled the intended readership. In particular, the image of the Reaper and statements such as "microwave ovens are more harmful than the Dachau gas chambers", "... you are exposing yourself to a slow death...", or "... it is certain that you will die from cancer..." amount to unacceptable playing on the fear of death. The defendant himself had to admit that the journalist from the Journal Franz Weber had gone a bit too far and that his article was a little tendentious. He said that he had not liked that very much as a scientist, but the reporter had nonetheless been right. It was sometimes necessary to use a journalistic style to wake people up...

...

5. Among other forms of protection, the civil law affords the possibility of applying for an injunction (Unterlassungsklage). The purpose of such an application is to obtain from the court an order prohibiting the defendant from interfering in the plaintiff's sphere of interest. Such an order may concern existing or continuing interference and threatened interference. The court may allow such an application irrespective of whether damage has been caused (Troller and Troller p. 105 BGE 104 II 134). Applications may be lodged and injunctions issued only in respect of precisely defined acts which the defendant has committed and is likely to continue to commit or is about to commit (BGE 93 II 51). That is clearly true in the instant case, especially as the defendant has expressly stated that he will continue to follow that route scientifically ... and has not distanced himself from the publications in issue. To the application for an injunction there may be joined an application for an order that, if he breaches the injunction, the defendant shall be punished with imprisonment under Article 292 of the Criminal Code or a fine (BGE 79 II 420). That penalty must be supplemented by the one provided for in Article 403 of the Code of Civil Procedure."

me na základe zásady, že neexistuje hierarchia základných práv (pozri Rohrer, Vzájomný vzťah základných práv, tézy, Zürich 1982, str. 104 a nasl.) tiež po-
znamenat', že je nutné vyvážiť základné práva, o ktoré sa opiera žalovaný, právom
na slobodu obchodu a priemyslu.

Základnou črtou je to, ako sa jazyk použije na vyjadrenie vedeckého názoru, keď je poznanie stále neisté a napríklad založené len na vzorkovaní alebo pokusoch
zabŕňajúcich malý počet ľudí (len osem v tomto prípade), ktorý nezastupuje repre-
zentatívnu vzorku populácie. Čím ostrejšie sú názory vyjadrené, tým prísnejšie mu-
sia byť požiadavky na ich správne jazykové zachytenie. Je tiež významné, že obža-
lovaný sa dokonca ani po tejto udalosti nedištancoval od hrubých zjednodušení a
nadsadení v článku alebo od znázornenia zubatej s kosou s mikrovlnnou rúrou,
ktoré bolo uverejnené na každej strane výskumnej práce.

Pretože obžalovaný sa sám stotožnil s článkom v jeho celistvosti, musí byť žalo-
ba navrhovateľa vzhľadom na súťažné právo pripustená. Prostredníctvom svojich
tvrdení, ktoré boli už podrobne uvedené, a použitia znázornenia zubatej s kosou, za
ktoré je zodpovedný, pretože poznal štýl časopisu a akceptoval a odsúhlasil túto pre-
hnanú prezentáciu, prekročil obžalovaný bez ohľadu na to, či bola skutková podsta-
ta pravdivá, prijateľné hranice a konal tak »bezodôvodne škodlivo« v zmysle § 3(a)
zákona o nekalej súťaži. Kombinovaním novinárskeho štýlu správy s vedeckým vý-
kladom tiež uviedol do omylu čitateľskú obec, ktorej bol článok určený. Obzvlášť zo-
brazenie zubatej s kosou a tvrdenia ako »mikrovlnné rúry sú škodlivejšie ako plyno-
vé komory v Dachau«, »... vystavujete sa tak pomalej smrti« alebo »... je isté, že zo-
mriete na rakovinu...«, robia neprijateľnou bru so strachom zo smrti. Obžalovaný
musel sám pripustiť, že novinár z časopisu Franz Weber zašiel príliš ďaleko a že
jeho článok bol trochu tendenčný. Povedal, že sa mu to ako vedcovi veľmi nepáčilo,
ale reportér mal napriek tomu pravdu. Niekedy je potrebné použiť novinársky štýl,
aby sa ľudia zobudili.

...

5. Okrem iných foriem ochrany poskytuje občianske právo možnosť podať žalo-
bu na pozbavenie práv (Unterlassungsklage). Cieľom takejto žaloby je získať od sú-
du nariadenie, ktorým sa obžalovanému zakazuje zasahovať do záujmovej sféry
žalobcu. Takéto nariadenie sa môže týkať existujúceho alebo pokračujúceho zasaho-
vania a hroziaceho zasahovania. Súd môže pripustiť takú žalobu bez ohľadu na to,
či bola spôsobená škoda (pozri Troller a Troller, str. 5 BGE 104 II 134). Žalobu
možno podať a súdne nariadenia vydať, len pokiaľ sa týkajú presne definovaných
skutkov, ktorých sa obžalovaný dopustil a v páchaní ktorých pravdepodobne pokraču-
je alebo sa chystá pokračovať (BGE 93 II 51). To je bezpochyby pravdivé v tomto
prípade, najmä ak obžalovaný schválne uviedol, že bude pokračovať touto cestou vo
vedeckom bádaní... a nedištancoval sa od publikácií v tejto veci. K žalobe na pozba-
venie práv možno pripojiť návrh na vydanie rozhodnutia, ktorým bude obžalované-
mu uložený trest odňatia slobody podľa § 292 Trestného zákonníka alebo pokuta
(BGE 79 II 420). Tento trest musí byť doplnený ďalším, ktorý umožňuje § 403
Občianskeho súdneho poriadku.

...»

b) In the Federal Court

23. On an application by the applicant, the Federal Court (First Civil Division) delivered the following judgment on 25 February 1994 (translation from the German):

“ ...

3. The appellant submitted that the UCA was not applicable in the instant case since the statements complained of were made disinterestedly with a view to protecting public health and not in a context of competition.

(a) The UCA is intended to guarantee, in the interests of all the parties concerned, fair, undistorted competition (section 1). Consequently, any conduct or commercial practice is unfair if it offends the principle of good faith and affects relations between competitors or between suppliers and customers (section 2 UCA) or is apt to affect them (Cherpillod, ‘L’application de la loi contre la concurrence déloyale aux journalistes’, résumé of a lecture of 28 January 1992, given to the Swiss Copyright and Media Association, p. 7). When the UCA is applied with a view to preventing distortions in competition in the private sector, however, the conduct of persons who are not in competition with the supplier or customer affected may also be classified as unfair. That is indisputably the position according to current legal theory and the case-law (BGE 117 IV 193 E. 1, pp. 195 et seq. and references, 116 II 463 E. 4a, p. 470; Nobel, Zu den Schranken des UWG für die Presse, in SJZ 88/1992, pp. 245 et seq.; Schluep, Die Europaverträglichkeit des schweizerischen Lauterkeitsrechts, in Un droit européen de la concurrence déloyale en formation, pp. 67 et seq. and p. 81). Notwithstanding that no competitive relationship is required, only conduct that can be described as an act of competition is prohibited, that is to say acts which are objectively aimed at affecting competitive relationships and not those which take place in a wholly different context. For the purposes of the UCA the conduct of the tortfeasor must therefore be related to the market or competition (‘marktrelevant, marktgeneigt oder wettbewerbsgerichtet’ – Schluep, loc.cit.). Competition can only exist where the action of the person concerned has, or is apt to have, an effect outside the private sphere (Pedrazzini, Unlauterer Wettbewerb, p. 33). Consequently, the only acts that are competition-related are those which increase or reduce the market share or the rate of success in finding customers of businesses formed with a view to profit or which objectively pursue those aims (see David, Schweizerisches Wettbewerbsrecht, 2nd ed., 1988, p. 29). The decisive factor, as the court below rightly pointed out, is economic relevance in the sense of a potential aptitude to affect competition; for that purpose, an objective aptitude is sufficient and it is of no importance whether there was a subjective intention of intervening in the economic sphere. That being so, it is of no help to the appellant to rely on the academic legal theory that, although the need for a competitive relationship has been dispensed with, an act committed with the intention of affecting competition is required in all cases for there

...“

b) Na Federálnom súde

23. Na základe žaloby žiadateľa vyniesol Federálny súd (prvé civilné oddelenie) 25. februára 1994 nasledovné rozhodnutie (preložené z nemčiny):

“ ...”

3. Odvolateľ vyhlásil, že UCA nebol v tomto prípade aplikovateľný, pretože tvrdenia, ktoré sú namietané, boli urobené nezaujato s úmyslom chrániť zdravie verejnosti, a nie v súvislosti so súťažou.

a) UCA má cieľ garantovať v záujme všetkých dotknutých strán čestnú, neskreslenú súťaž (§1). Preto každé správanie alebo obchodná praktika je nečestná, ak porušuje zásady dobrej viery a poškodzuje vzťahy medzi súťažiacimi alebo medzi dodávateľmi a zákazníkmi (§ 2 UCA) alebo má úmysel poškodiť ich (Cherpillod, Uplatnenie zákona o nekalej súťaži na novinároch, resumé prednášky z 28. januára 1992, ktoré urobila Švajčiarska asociácia autorského práva a masovokomunikačných prostriedkov, str. 7). Avšak keď sa UCA aplikuje s úmyslom zabrániť skresleniu v súťaži v súkromnom sektore, možno správanie osôb, ktorých sa súťaž s dodávateľom alebo zákazníkom netýka, klasifikovať aj ako nečestné. To je nepopierateľné podľa stanoviska súčasnej právnej teórie a precedenčného práva (BGE 117 IV 193 E. 1, str. 195 a nasl. a odkazy, 116 II 463 E. 4a, str. 470; Nobel, K hraniciam zákona o nekalej súťaži pre tlač, v SJZ 88/1992, str. 245 a nasl.; Schluep, Die Europaverträglichkeit des schweizerischen Lauterkeitsrechts v Un droit européen de la concurrence déloyale en formation, pp. 67 et seq. and p. 81). Napriek tomu, že sa nevyžaduje súťaživý vzťah, zakázané je len správanie, ktoré možno opísať ako súťažné konanie, ide o tie skutky, ktoré sú objektívne cielené na ovplyvnenie súťaživého vzťahu, a nie o tie, ktoré sa vykonávajú v celkom odlišnom kontexte. Na účel UCA musí mať preto správanie páchatela spojenie s trhom alebo súťažou (‘marktrelevant, marktgeneigt oder wettbewerbsgerichtet’ – Schluep, loc. cit.). Súťaž môže existovať len tam, kde má konanie dotknutej osoby vplyv, alebo kde má snahy mať vplyv, mimo privátnej sféry (Pedrazzini, Nekalá súťaž, str. 33). V dôsledku toho jedinými skutkami, ktoré majú vzťah k súťaži, sú tie, v ktorých dôsledku sa zvyšuje alebo znižuje podiel na trhu alebo miera úspechu v hľadaní obchodných zákazníkov a ktoré sa vykonávajú s cieľom dosiahnuť zisk alebo ktoré objektívne sledujú tieto ciele (pozri David, Švajčiarske súťažné právo, druhé vydanie, 1988, str. 29). Rozhodujúcim faktorom je, ako súd už správne uviedol, hospodársky vzťah v zmysle potenciálnej schopnosti ovplyvniť súťaž; na tento účel je postačujúca objektívna schopnosť a nemá žiadny význam, či tu bol subjektívny úmysel intervenovať v hospodárskej sfére. Táto skutočnosť sa vyžaduje vo všetkých prípadoch porušenia UCA. Odvolateľovi nepomôže spoliehať sa na akademickú právnu teóriu, že pri skutku spáchanom s úmyslom zasiahnuť do súťaže sa vyžadovala potreba súťaživého vzťahu (Nobel, loc. cit., passim). Bez ohľadu na skutočnosť, že táto teória spôsobuje riziko zámeny pojmu ne-

to be an infringement of the UCA (Nobel, loc. cit., passim). Quite apart from the fact that that theory entails the risk of confusion between the concept of illegality and elements of the notion of fault, the applicant is confusing motive and intention. He does not deny that he is seeking to protect consumers by influencing their behaviour in the market and thereby affecting the sales market for the product he criticises. That clearly shows a competitive intention, even if it is prompted by idealistic motives and not by the pursuit of gain.

(b) Scientific research and publications are not in themselves directed at competition if they remain within the academic context (David, loc. cit.). They so become, however, if the target readership may objectively construe the scientific opinions as being designed to influence the behaviour of market players and, in particular, of customers. It is unnecessary to explain this in greater detail where science is used as a disguised means of advertising and where scientific knowledge may serve to boost a product's sales (Baumbach and Hefermehl, Wettbewerbsrecht, 17th ed., 1993...). The same must apply, however, where allegedly scientific statements are used in a competitive context to influence negatively the sales of a particular product through denigration of it. Such statements likewise amount to acts of competition covered by the UCA and are subject to its requirement of fairness (Baumbach and Hefermehl, loc. cit.).

The statements held against the applicant are, in both content and presentation, regard being had in particular to the readership of the periodical concerned, clearly intended to influence the market since, at least objectively, they are unmistakably aimed at deterring consumers from buying and using microwave ovens. They are thus apt to affect competition. That is why the Commercial Court rightly considered that they came within the scope of the UCA and therefore examined whether they should be described as unfair within the meaning of that Act.

4. (a) The appellant considers that the order prohibiting his using symbols evoking death is contrary to federal law as it was not he who was responsible for the use of the image of the Reaper in the Journal Franz Weber in respect of which the injunction was imposed and so no recurrence is likely. The Commercial Court emphasised that it remained unproved that the appellant had taken part in the design and editing of the periodical or that his approval had been sought before the article in question appeared. The appellant had, however, become aware of the tenor of the article because he was a subscriber to the review but had not distanced himself from it in any way and had even said, at the trial, that he liked the image of the Reaper. The court concluded that the appellant had knowingly accepted his research paper being used in a simplified and exaggerated manner and had approved the publication in its entirety.

...

5. The Berne Court prohibited the appellant 'from stating that food prepared in microwave ovens is a danger to health and leads to changes in the blood of those who consume it that indicate a pathological disorder and present a pattern that could be seen as the beginning of a carcinogenic process'. The appellant says that that prohibition is contrary to federal law since the prohibited statement is not unfair within the meaning of the UCA and enjoyed the protection afforded to fundamental rights.

zákonnosti so základmi pojmu viny, žiadateľ zamieňa motív s úmyslom. Nepopiera, že sa snaží chrániť spotrebiteľov ovplyvňovaním ich správania na trhu a že tak ovplyvňuje trh s výrobkom, ktorý kritizuje. Toto jasne ukazuje súťaživý úmysel, aj keď je podnietený idealistickými motívmi, a nie snahou o zisk.

b) Vedecký výskum a publikovanie nie sú samy osebe zamerané na súťaž, ak zostanú v akademickom kontexte (David, loc. cit.). Takými sa však stávajú, ak si čitateľská obec, ktorej sú určené, môže objektívne vysvetliť vedecké názory určené na ovplyvnenie správania brádcov na trhu, a najmä zákazníkov. Je potrebné podrobnejšie vysvetliť, kde sa veda používa ako zastretý prostriedok reklamy a kde môžu vedecké znalosti slúžiť na zvýšenie predaja výrobkov (Baumbach and Hafermehl, Súťažné právo, 17. vydanie, 1993...). Avšak to isté musí platiť tam, kde sú domnelé vedecké tvrdenia použité v kontexte súťaže, na účel negatívneho ovplyvnenia predaja určitého výrobku tým, že ho očiernia. Také tvrdenia sa tiež rovnajú súťažnému konaniu, na ktoré sa vzťahuje UCA, a podliehajú požiadavke čestnosti (Baumbach and Hafermehl, loc. cit.).

Tvrdenia vznesené proti žiadateľovi majú svojím obsahom a prezentáciou vzhľadom najmä na čitateľskú obec daného časopisu jasný úmysel ovplyvniť trh, pretože sú 'aspoň objektívne' bezpochyby zamerané na odstránenie zákazníkov od kúpy a používania mikrovlnných rúr. Tým majú tendenciu zasiahnuť do súťaže. Preto obchodný súd správne posúdil, že sa na ne vzťahuje UCA, a preto skúmal, či sa majú považovať podľa tohto zákona za nečestné.

4. a) Odvolateľ sa domnieva, že súdne rozhodnutie, ktoré mu zakazuje používanie symbolov pripomínajúcich smrť, je v rozpore s federálnym zákonom, pretože to nebol on, kto bol zodpovedný za použitie zobrazenia zubatej s kosou v časopise Franz Weber, na základe čoho bolo súdne rozhodnutie vydané, a tak neprichádza do úvahy žiadny jeho opakovaný výskyt. Obchodný súd zdôraznil, že zostalo nedorozumenie, či sa odvolateľ zúčastnil na vonkajšej úprave a na príprave vydania časopisu alebo či sa jeho súhlas požadoval skôr, ako bol uvedený článok publikovaný. Avšak odvolateľ bol informovaný o znení článku, pretože bol prispievateľom časopisu, ale sa od neho v žiadnom smere nedistancoval a dokonca v priebehu súdneho konania povedal, že sa mu páčilo zobrazenie zubatej s kosou. Súd urobil záver, že odvolateľ vedome súhlasil s použitím jeho výskumnej práce v zjednodušenej a nadsadenej forme a schválil celé uverejnenie.

...

5. Bernský súd zakázal odvolateľovi tvrdiť, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečenstvom pre zdravie a vedie v krvi tých, ktorí ju konzumujú, k zmenám indikujúcim patologické poruchy a dávajúcim obraz, ktorý by sa mohol chápať ako začiatok rakovinového procesu. Odvolateľ namietla, že toto rozhodnutie je v rozpore s federálnym zákonom, pretože zakázané tvrdenie nie je podľa UCA nečestné a požíva ochranu, ktorú mu poskytujú základné práva.

...

(b) As already indicated, given the readership to which his statements were addressed and the scientifically unsophisticated content of those statements, the appellant has left the purely academic sphere and entered the realm of competition. He is therefore subject to the fairness requirement laid down by the UCA. Section 3(a) UCA provides that a person acts unfairly if he denigrates others or the goods, work, services, prices or business of others by making inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements. In the appellant's defence, it must admittedly be acknowledged that it is not always easy to establish the degree of scientific truth of an assertion, since in this sphere of knowledge, what is held to be true today will often be superseded tomorrow and true again the day after (Baumbach and Hefermehl, loc. cit.,...). That does not, however, mean to say that ostensibly scientific views on one's own work or the work of others in the competition field must always unconditionally be considered fair. When an opinion relating to the market refers to a question that is professionally controversial and is presented as being objectively accurate or scientifically confirmed, that means that the party concerned has opted in favour of a particular opinion and is ready to answer for its accuracy also in the context of competition (BGH, 23.10.1971, in GRUR 1971, pp. 153 et seq., E.IV/2, p. 155).

Positive or negative advertising containing scientific data must, accordingly, in the public interest and in order to ensure effective competition, only be accepted if the data reflect established scientific knowledge or at least if the advertising clearly states that there are differing opinions. If there is no absolute guarantee that the scientific data are correct, the uncritical publication of them is at least deceptive and is accordingly misleading within the meaning of section 3(a) UCA (Baumbach and Hefermehl, loc. cit.,...). That was so in the instant case. According to the Commercial Court there is absolutely no scientific confirmation of the applicant's argument; on the contrary, it has been mostly rejected. To hold it out as accurate in the context of competition is unacceptable under section 3(a) LCD, and accordingly the injunction issued by the Commercial Court does not infringe any provision of federal law.

(c) There can be no question of the UCA's having been applied in breach of the Federal Constitution or the European Convention. Statutes must, in particular, define fundamental rights and other, conflicting duties of the State so that these two concerns of constitutional law may be taken into consideration to the greatest possible extent (Müller, Elemente einer schweizerischen Grundrechtstheorie, p. 104). This notion of regulation and the values underlying it must also be taken into account in the drafting of statutes. The smooth operation of competition and economic freedom, freedom of expression, scientific freedom and freedom of the press must be guaranteed as well as possible, but at the same time limited so that the various constitutional objectives may be reconciled in practice. In that regard, it should be noted that the UCA provides a remedy only in respect of unfair statements, and the meaning and purpose of freedom of expression or freedom of the press cannot be to legitimise unlawful public assertions of that kind. (Hotz, Zur Bedeutung des Bundesgesetzes gegen den unlauteren Wettbewerb (UWG) für die Massenmedien, in SJZ 86/1990, pp. 26). Anyone claiming scientific freedom is therefore

...

b) Ako bolo už uvedené, vzhľadom na čitateľskú obec, ktorej boli jeho tvrdenia adresované, a na vedecky nepodložený obsah týchto tvrdení odvolateľ opustil čisto akademickú sféru a vstúpil do oblasti súťaže. Podlieha preto požiadavke čestnosti, ktorú stanovuje UCA. § 3(a) UCA hovorí, že osoba koná nekal, najmä ak očierňuje iných alebo ak očierňuje tovar, prácu, služby, ceny alebo obchod iných tým, že robí chybné, zavádzajúce alebo zbytočne poškodzujúce vyhlásenia. Na obhajobu odvolateľa musíme priznať, že nie je vždy ľahké potvrdiť stupeň vedeckej pravdy tvrdenia, pretože v tejto sfére poznania to, čo sa považuje za pravdivé dnes, je často prekonané zajtra a pravdivé znovu pozajtra (Baumbach and Hafermehl, loc. cit.,...). To však neznamená, že zdanlivý vedecký pohľad na vlastnú prácu, alebo na prácu iných na súťažnom poli sa musí vždy bezpodmienečne považovať za čestný. Ak sa nejaký názor týkajúci sa trhu odvoláva na otázku, ktorá je z odborného hľadiska sporná, a tento názor sa prezentuje ako objektívne správny alebo vedecky potvrdený, znamená to, že dotknutá strana sa rozhodla v prospech určitého názoru a je pripravená niesť zodpovednosť za jeho správnosť aj v kontexte hospodárskej súťaže (BGH, 23. 10. 1971, v GRUR 1971, str. 153 a nasl., E. IV/2, str. 155).

Preto vedecké údaje, ktoré obsahujú kladnú alebo zápornú reklamu, musíme brať do úvahy vo verejnom záujme a v záujme zabezpečenia efektívnej súťaže len vtedy, ak reklama jasne potvrdzuje, že sú tu odlišné názory. Ak tu nie je úplná istota, že vedecké údaje sú správne, ich nekritické uverejnenie je prinajmenšom klamlivé, a preto podľa § 3(a) UCA zavádzajúce (Baumbach a Hafermehl, loc. cit.,...). Tak to bolo v tomto prípade. Podľa obchodného súdu tu absolútne chýba vedecké potvrdenie argumentov žiadateľa; naopak, z väčšej časti boli zamietnuté. Považovať to za správne v kontexte hospodárskej súťaže je podľa § 3(a) UCA neprijateľné, a preto rozhodnutie vydané Obchodným súdom neporušuje žiadne ustanovenie federálneho zákona.

c) Nemôžeme pochybovať o tom, že UCA bol aplikovaný v rozpore s federálnou ústavou alebo Európskym dohovorom. Zákony musia podrobnejšie vymedziť základné práva a iné sporné povinnosti štátu tak, aby sa tieto dve zložky ústavného práva brali do úvahy v čo najväčšom rozsahu (Müller, Elemente einer schweizerischen Grundrechtstheorie, str. 104). Táto predstava o právnom predpise a hodnoty, ktoré tvoria jej základ, sa musia tiež brať do úvahy pri koncipovaní právnych predpisov. Hladké fungovanie hospodárskej súťaže a hospodárskej slobody, slobody slova, vedeckej slobody a slobody tlače musí byť čo najlepšie zabezpečené, ale súčasne aj ohraničené tak, aby sa mohli v praxi uviesť do súladu rôzne ústavné ciele. Z tohto hľadiska by sme mali poznamenať, že UCA poskytuje nápravu, len pokiaľ ide o nečestné tvrdenia, a že význam a účel slobody slova alebo slobody tlače nemôžu slúžiť na to, aby ospravedlňovali nezákonne verejné tvrdenia tohto druhu (Hotz, O význame spolkového zákona proti nekalej súťaži (UWG) pre masmédiá, v SJZ 86/1990, str. 26). Každý, kto sa hlási k slobode vedy, je preto úplne slobodný vo vysvetľovaní svojich názorov v akademickej sfére, ale ak sa to týka hospodárskej

wholly free to expound his knowledge in the academic sphere but, where competition is concerned, he may not claim to have the truth on his side where the opinion he is putting forward is disputed. An opinion which has not been confirmed scientifically must in particular not be misused as a disguised form of positive or negative advertising of one's own work or the work of others. In the present case, that is all the more true as the Commercial Court expressly left the applicant free to base his proposition on new scientific findings.

6. *The appeal must therefore be dismissed ...*”

II. RELEVANT DOMESTIC LAW

24. Section 1 of the Federal Unfair Competition Act of 30 September 1943 reads as follows:

“1. Any abuse of economic competition resulting from deception or any other conduct contrary to the principle of good faith shall be deemed to be an act of unfair competition within the meaning of this law.

2. The principle of good faith is not complied with where, for example, a person:

(a) denigrates others or the goods, work, activity or business of others by making inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements; ...”

25. The Act of 30 September 1943 was repealed by the Federal Unfair Competition Act of 19 December 1986, the relevant provisions of which are as follow:

Section 1

“This law is intended to guarantee, in the interests of all the parties concerned, fair, undistorted competition.”

Section 2

“Any conduct [Verhalten] or commercial practice [Geschäftsgebaren] shall be unfair and illegal if it is deceptive or in any other way offends the principle of good faith and if it affects relations between competitors or between suppliers and customers.”

Section 3

“A person acts unfairly if, in particular,

(a) he denigrates others or the goods, work, services, prices or business of others by making inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements;

...”

súťaže, nesmie tvrdiť, že má pravdu tam, kde je názor, s ktorým vystupuje, sporný. Názor, ktorý nebol potvrdený vedecky sa nesmie použiť nesprávne ako zastretá forma kladnej alebo zápornej reklamy vlastnej práce alebo práce iných. Pretože obchodný súd v danom prípade výslovne ponechal žiadateľovi voľnosť, aby podložil svoj návrh novými vedeckými dôkazmi, je všetko o to viac pravdivé.

6. *Odvolanie musí byť preto zamietnuté...*“

II. PRÍSLUŠNÉ VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO

24. § 1 federálneho zákona o nekalej súťaži z 30. septembra 1943 hovorí:

„1. Akékoľvek zneužitie hospodárskej súťaže vychádzajúce z klamania alebo z akéhokoľvek konania, ktoré je v rozpore so zásadou dobrej viery, bude sa považovať za skutok nekalej súťaže podľa tohto zákona.

2. Zásada dobrej viery je porušená, ak napríklad osoba:

a) očierňuje iných alebo tovar, prácu, činnosť, alebo obchody iných tým, že robí klamlivé, zavádzajúce alebo bezdôvodne poškodzujúce vyhlásenia;...”

25. Zákon z 30. septembra 1943 bol zrušený federálnym zákonom o nekalej súťaži z 19. decembra 1986, ktorého príslušné ustanovenia sú nasledovné:

§ 1

„Tento zákon má úlohu garantovať v záujme všetkých dotknutých strán čestnú, neskreslenú súťaž.“

§ 2

„Každé správanie (Verhalten) alebo obchodná praktika (Geschäftsgebaren), ktorá je klamlivá alebo akýmkoľvek iným spôsobom porušuje zásadu dobrej viery, alebo ovplyvňuje vzťahy medzi súťažiacimi, sa považuje za nečestnú a protiprávnú.“

§ 3

„Osoba koná nečestne, najmä ak

a) očierňuje iných alebo tovar, prácu, činnosť, alebo obchody iných tým, že robí klamlivé, zavádzajúce alebo bezdôvodne poškodzujúce vyhlásenia;

...”

Section 9

“1. Anyone who through an act of unfair competition sustains or is threatened with damage to his goodwill, credit, professional reputation, business or economic interests in general, may apply to a court

(a) to prohibit the act if it is imminent;

(b) to order that it cease, if it is still continuing;

(c) to declare it unlawful, if the interference it has caused persists.

2. He may, in particular, seek an order that a rectification or the judgment be communicated to third parties or published.

3. He may also, in accordance with the Code of Obligations, bring an action in damages and for reparation of non-pecuniary damage and require that any gain be handed over in accordance with the provisions on intermeddling.”

Section 10

“ ...

2. The actions provided for by section 9, sub-paragraphs 1 and 2, may also be brought by

(a) professional associations and economic associations whose memoranda and articles of association authorise them to defend the economic interests of their members; ...”

PROCEEDINGS BEFORE THE COMMISSION

26. Mr Hertel applied to the Commission on 13 September 1994. He complained of a violation of Articles 6, 8 and 10 of the Convention.

27. The Commission declared the application admissible on 27 November 1996. In its report of 9 April 1997 (Article 31), it expressed the opinion that there had been a breach of Article 10 (ten votes to five) and that no separate issue arose under Article 6 § 1 or Article 8 of the Convention (unanimously).

FINAL SUBMISSIONS TO THE COURT

28. In his memorial the applicant said that he stood by the terms of his application and observations to the Commission.

29. The Government invited the Court to “hold that there had been no violation of Article 10 of the Convention in the present case and that no separate issue arose under Article 8 or Article 6 § 1 of the Convention.”

§ 9

„1. Každý, kto v dôsledku skutku nekalej súťaže utrpí škodu alebo mu hrozí, že mu bude spôsobená škoda na jeho povesti, kredite, profesionálnej vážnosti, obchodných alebo hospodárskych záujmoch vo všeobecnosti, môže požiadať súd, aby

a) zakázal konanie, ak je bezprostredne broziace,

b) nariadil jeho zastavenie, ak ešte pokračuje,

c) vyhlásil ho za protiprávne, ak porušenie, ktoré spôsobilo, trvá.

2. Môže najmä žiadať vydanie súdneho nariadenia, ktorým bude náprava alebo rozhodnutie oznámené tretím osobám alebo uverejnené.

3. Môže tiež podľa zákona o záväzkovom práve podať žalobu na náhradu peňažnej škody a na kompenzáciu nepeňažnej ujmy a žiadať, aby bol vydaný akýkoľvek zisk v súlade s ustanovením o neoprávnenom zasahovaní (negotiorum gestio).“

§ 10

„...“

2. Opatrenia, ktorú sú uvedené v § 9 ods. 1 a 2, môžu uplatniť tiež

a) profesionálne asociácie a hospodárske asociácie, ktorých stanovky ich oprávňujú brániť hospodárske záujmy ich členov;...“

KONANIE PRED KOMISIOU

26. Pán Hertel podal sťažnosť Komisii 13. septembra 1994. Namietal porušenie článkov 6, 8 a 10 Dohovoru.

27. Komisia vyhlásila sťažnosť za prijateľnú 27. novembra 1996. Vo svojej správe z 9. apríla 1997 (§ 31) vyjadrila názor, že došlo k porušeniu článku 10 (desiatimi hlasmi k piatim) a že nevznikla osobitná otázka podľa článku 6 ods. 1 alebo článku 8 Dohovoru (jednohlasne).

KONEČNÉ PODANIA SÚDU

28. V záverečnej reči sťažovateľ povedal, že trvá na podstate svojej sťažnosti a na skutkových okolnostiach prednesených pred Komisiou.

29. Vláda požiadala Súd, aby „rozhodol, že nedošlo k porušeniu článku 10 Dohovoru a že nevznikla osobitná otázka podľa článku 6 ods. 1 alebo článku 8 Dohovoru“.

AS TO THE LAW

I. ALLEGED VIOLATION
OF ARTICLE 10 OF THE CONVENTION

30. The applicant submitted that the ban imposed on him by the Swiss Courts under the Federal Unfair Competition Act of 19 December 1986 had infringed Article 10 of the Convention, which provides:

“1. Everyone has the right to freedom of expression. This right shall include freedom to hold opinions and to receive and impart information and ideas without interference by public authority and regardless of frontiers. This Article shall not prevent States from requiring the licensing of broadcasting, television or cinema enterprises.

2. The exercise of these freedoms, since it carries with it duties and responsibilities, may be subject to such formalities, conditions, restrictions or penalties as are prescribed by law and are necessary in a democratic society, in the interests of national security, territorial integrity or public safety, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, for the protection of the reputation or rights of others, for preventing the disclosure of information received in confidence, or for maintaining the authority and impartiality of the judiciary.”

The Government contested that submission; the Commission agreed with it.

31. The Court observes that Mr Hertel is prohibited, on pain of the penalties provided in Article 292 of the Criminal Code and Article 403 of the Code of Criminal Procedure, from stating that food prepared in microwave ovens is a danger to health and leads to changes in the blood of those who consume it that indicates a pathological disorder and presents a pattern that could be seen as the beginning of a carcinogenic process, and from using, in publications and public speeches on microwave ovens, the image of death (see paragraphs 20, 22 and 23 above). It is clear therefore that the applicant has suffered an “interference by public authority” in the exercise of the right guaranteed by Article 10; indeed, that was not disputed.

Such an interference will infringe the Convention if it does not meet the requirements of paragraph 2 of Article 10. It is therefore necessary to determine whether it was “prescribed by law”, motivated by one or more of the legitimate aims set out in that paragraph and “necessary in a democratic society” to achieve them.

PRÁVO

I. ÚDAJNÉ PORUŠENIE
ČLÁNKU 10 DOHOVORU

30. Sťažovateľ konštatoval, že zákaz, ktorý mu uložili švajčiarske súdy podľa federálneho zákona o nekalej súťaži z 19. decembra 1986, je porušením článku 10 Dohovoru, ktorý ustanovuje:

„1. Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

2. Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti, aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinom, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a neustranosti súdnej moci.“

Vláda poprela toto tvrdenie; Komisia s ním vyslovila súhlas.

31. Súd konštatuje, že pán Hertel má zakázané pod hrozbou trestov ustanovených v § 292 Trestného zákonníka a § 403 Trestného súdneho poriadku tvrdiť, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečenstvom pre zdravie a vedie v krvi tých, ktorí ju konzumujú, k zmenám indikujúcim patologické poruchy a dávajúcim obraz, ktorý možno vidieť na začiatku rakovinového procesu, a používať v publikáciách a vo verejných prejavoch o mikrovlnných rúrach zobrazenie smrti (pozri odseky 20, 22 a 23). Preto je jasné, že sťažovateľ utrpel „zásah zo strany verejnej moci“ pri uplatňovaní práva, ktoré je garantované článkom 10; o tom niet pochyb.

Taký zásah je porušením Dohovoru, ak nie je v súlade s požiadavkami článku 10 ods. 2. Preto je potrebné určiť, či ho „ustanovuje zákon“, či bol motivovaný jedným alebo viacerými zákonnými cieľmi, ktoré sú uvedené v tomto odseku, a „nevyhnutný v demokratickej spoločnosti“, aby boli tieto ciele dosiahnuté.

A. “Prescribed by law”

32. The applicant disputed that the interference in issue was “prescribed by law”. In his submission, as he was not in the household electrical appliances market he could not reasonably have foreseen that by sending his research paper to the *Franz Weber Journal* he might be committing unfair competition within the meaning of the Act of 19 December 1986. Indeed, the scope of that Act was a matter of debate.

33. The Government replied that the prohibition on the applicant was based on sections 2, 3 and 9 of the Act of 19 December 1986 and on the Federal Court’s interpretation of those provisions. It was clear therefrom that even a person who was not a “competitor of the suppliers or buyers” of such goods could act “unfairly” within the meaning of that statute if he committed an “act of competition”, that is one likely to affect the market; whether or not there was a “subjective intention” to do so was irrelevant. As the dissemination of the statements in issue was liable to have an “objective impact” on the market in microwave ovens, Mr Hertel could not maintain that it had been unforeseeable that an injunction would be imposed on him under section 9.

34. The Commission came to the same conclusion.

35. The Court reiterates that a norm cannot be regarded as a “law” within the meaning of Article 10 § 2 unless it is formulated with sufficient provision to enable the citizen to regulate his conduct; he must be able – if need be with appropriate advice – to foresee, to a degree that is reasonable in the circumstances, the consequences which a given action may entail. Those consequences need not be foreseeable with absolute certainty. Again, whilst certainty is desirable, it may bring in its train excessive rigidity and the law must be able to keep pace with changing circumstances. Accordingly, many laws are inevitably couched in terms which, to a greater or lesser extent, are vague and whose interpretation and application are questions of practice (see, for example, the *Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 1) judgment of 26 April 1979, Series A no. 30, p. 31, § 49).

36. In the instant case section 2 of the Federal Unfair Competition Act of 19 December 1986 (“UCA”) contains a general provision in which are defined as “unfair and illegal” not only any commercial practice but also any conduct that is “deceptive or in any other way offends the principle of good faith and ... affects relations between competitors or between suppliers and customers”. Furthermore, section 3, which lists certain unfair acts, provides in particular that “a person acts unfairly if he ... denigrates others or the goods, work, services, prices or business of others by making inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements” (see paragraph 25 above).

The UCA is not therefore confined in scope solely to economic agents: people, such as Mr Hertel, who are not market players are also concerned.

A. „Ustanovené zákonom“

32. Sťažovateľ namietal, že by bol zásah vo veci „ustanovený zákonom“. Podľa jeho názoru, pretože nebol účastníkom trhu s domácimi elektrickými spotrebičmi, nemohol celkom predvídať, že zaslaním jeho výskumnej správy časopisu *Franz Weber* sa môže dopustiť trestného činu nekalej súťaže v zmysle zákona z 19. decembra 1986. V skutočnosti bol rozsah použitia zákona predmetom diskusií.

33. Vláda odporovala, že zákaz, ktorý bol uložený sťažovateľovi, vychádzal z § 2, 3 a 9 zákona z 19. decembra 1986 a z výkladu týchto ustanovení, ktorý urobil Federálny súd. Z toho bolo jasné, že dokonca aj osoba, ktorá nebola konkurentom dodávateľov alebo kupujúcich takéhoto tovaru, mohla konať „nečestne“ v zmysle tohto zákona, ak sa dopustila „súťažného konania“, čo je, akoby ovplyvňovala trh; či tu bol alebo nebol „subjektívny úmysel“, urobiť tak je irelevantné. Pretože šírenie tvrdení v čísle zodpovedalo „objektívnemu vplyvu“ na trh s mikrovlnnými rúrami, nemôže pán Hertel tvrdiť, že bolo nepredvídateľné, že by mohlo byť proti nemu vydané súdne nariadenie podľa § 9.

34. Komisia urobila ten istý záver.

35. Súd znovu zdôraznil, že normu nemôžeme považovať za „zákon“ v zmysle článku 10 ods. 2, ak neobsahuje dostatočné ustanovenia, ktoré umožňujú občanovi prispôbiť svoje správanie; musí mu byť umožnené – ak je potrebné, s vhodnou právnou radou – predvídať v miere primeranej okolnostiam následky, ktoré môže dané správanie spôsobiť. Tieto následky musia byť predvídateľné s absolútnou istotou. Znovu, zatiaľ čo je istota želaná, môže prinášať so sebou nadmernú prísnosť a zákon musí byť schopný držať krok s meniacimi sa okolnosťami. Pretože veľa zákonov nevyhnutne obsahuje pojmy, ktoré sú nejasné a ktorých výklad a použitie závisia od praxe (pozri napríklad rozhodnutie EŠLP vo veci *Sunday Times v. Spojené kráľovstvo* (č. 1) z 26. apríla 1979, Séria A, č. 30, str. 31, odsek 49).

36. V danom prípade § 2 federálneho zákona o nekalej súťaži z 19. decembra 1986 (UCA) obsahuje všeobecné ustanovenie, v ktorom je definovaná ako „nečestná a nezákonná“ nielen každá obchodná praktika, ale aj každé správanie, ktoré je klamlivé alebo objektívne iným spôsobom narúša zásadu dobrej viery a... vplýva na vzťahy medzi súťažiacimi alebo medzi dodávateľmi a zákazníkmi“. Navyše § 3, ktorý uvádza niektoré nekalé skutky, hovorí najmä, že „osoba koná nekalo, ak očierňuje iných alebo tovar, prácu, činnosť, alebo obchody iných tým, že robí klamlivé, zavádzajúce alebo bezdôvodne poškodzujúce vyhlásenia (pozri odsek 25).

Rozsah použitia UCA sa preto neobmedzuje len na páchatelov trestných činov v ekonomike: na ľudí, ako je pán Hertel, ktorí nie sú účastníkmi

Any remaining doubts as to the express intention of the legislature in that regard will be dispelled by reading the Federal Council's memorandum in support of the Bill (memorandum of 18 May 1983, FF 1983 II 1037), from which it is clear that the Bill's sponsors intended, like the legislature in 1943, to protect competition as an "institution", and not just "competitors". Moreover, it is explained in the memorandum (chapter 241.2, commentary on section 2 of the Bill) that:

“ ...

Breaches of good faith standards occur in the context of conduct or commercial practices that affect relations between competitors or between suppliers and customers. ... The concept of conduct, which must be understood in terms of its effect on competitive relationships, enables the acts of third parties which have an important effect on competition but are not directly associated with it, whether on behalf of competitors or on behalf of customers, to be covered also. The categories of persons playing a significant role in competition will thus be extended. It is perfectly possible for consumers' associations also unfairly to affect competition by publishing comparative tests or referring to press articles, or radio or television programmes. The consequence of enlarging the scope of protection afforded by the UCA to a wider sector means that the members of that wider sector will have to assume their responsibilities and may be called upon to answer if they unfairly affect competition. Indeed the intention to enlarge the categories of people covered by the UCA is not a new one. It was said in the 1942 memorandum on the UCA (FF 1942 685) that unfair competition was not solely the province of competitors, as the Act also applied when third parties or associations intervened in the field of competition on behalf of certain businesses... That conception is explained in some of the constitutive parts of the UCA in which express reference is made to third parties... The new wording of this section makes it very clear and definitively so that the categories of people who may be found liable for acts of unfair competition is henceforth much wider. It is therefore unnecessary for third parties to be mentioned expressly with respect to conduct that does not involve a competitive position. Likewise, the long-standing debate as to the need for a competitive relationship if the UCA is to apply will thus become devoid of purpose. Legal writers have noted for some time that the requirement of a competitive relationship has led to inappropriate restrictions....

...”

The memorandum goes on to say (chapter 241.31, commentary on section 3(a) of the Bill):

“... the very wide wording of the general clause ... takes account of the fact that third parties may also unfairly affect or distort competitive relations. In practical terms, this means that people, organisations or associations who are not themselves competitors may be liable for their denigratory statements. The decisive issue is whether the inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements hinder in an unacceptable manner competitive relations or the commercial position of the person or body against whom they are made.”

trhu, sa vzťahuje tiež. Akékoľvek zostávajúce pochybnosti, pokiaľ ide o výslovný zámer zákonodarného orgánu, v tomto smere, budú odstránené po prečítaní Memoranda Federálnej rady na podporu zákona (memorandum z 18. mája 1983, FF 1983 II 1037), z ktorého je jasné, že otcovia zákona mali cieľ, ako zákon z roku 1943, chrániť súťaž ako „inštitúciu“ a nielen „účastníkov súťaže“. Navyše v memorande je vysvetlené, že

„...“

... Porušenia kritérií dobrej viery sa vyskytujú v kontexte správania alebo obchodných praktík, ktoré vplyvujú na vzťahy medzi súťažiacimi alebo medzi dodávateľmi a zákazníkmi... Pojem správania, ktorý musí sa chápať v podmienkach jeho vplyvu na konkurenčný vzťah, umožňuje podchytenie aj skutkov tretích osôb, ktoré majú dôležitý vplyv na súťaž, či už na strane súťažiteľov alebo zákazníkov, ale nie sú s ňou priamo spojené. Kategórie osôb, ktoré zobhrávajú významnú úlohu v súťaži, budú takto rozšírené. Je celkom reálne možné, aby asociácie zákazníkov tiež nečestne ovplyvnili súťaž uverejnením porovnávajúcich testov, alebo poukazovaním na novinové články alebo na rozhlasové, alebo televízne programy. Význam rozšírenia rozsahu ochrany na širší sektor, ktoré umožňuje UCA, spočíva v tom, že členovia tohto širšieho sektora si budú musieť uvedomiť svoju zodpovednosť a skutočnosť, že ich môžu predvolať vyšetrojúce orgány, ak nepriamo ovplyvňujú súťaž. V skutočnosti zámer rozšíriť kategórie ľudí, na ktoré sa vzťahuje UCA, nie je nový. V memorande k UCA (FF 1942 685) z roku 1942 sa uvádzalo, že nekalá súťaž nie je len pôsobiskom súťažiacich, pretože zákon sa použil aj vtedy, keď tretie osoby alebo asociácie zasahovali do oblasti súťaže v prospech niektorých obchodov... Táto koncepcia je vysvetlená v tých ustanovujúcich častiach UCA, v ktorých je jasný odkaz na tretie osoby... Nové formulovanie tejto časti ju robí veľmi jasnou a určitou tak, že kategórie ľudí, ktoré môžu byť zodpovedné za trestné činy nekalej súťaže, sú odteraz oveľa širšie. Preto je nepotrebné pre tretie osoby, aby boli výslovné uvedené vzhľadom na správanie, ktoré nezabíja súťažnú pozíciu. Rovnako dlhotrvajúca debata, ktorá sa týkala potreby existencie súťaživeho vzťahu, ak sa má použiť UCA, sa stane takto neúčelnou. V právnických príručkách bolo už niekoľkokrát poznamenané, že požiadavka súťaživeho vzťahu viedla k nevhodným obmedzeniam...

...“

Memorandum ďalej pokračuje (časť 241. 31, komentár k § 3a zákona):

„...veľmi široké formulovanie všeobecnej klauzuly... vysvetľuje fakt, že tretie osoby môžu konať tiež nekalo alebo skresľovať súťaživé vzťahy. V praxi to znamená, že ľudí, organizácie alebo asociácie, ktoré nie sú súťažiacimi, možno brať na zodpovednosť za ich očierňujúce vyjadrenia. Rozhodujúcou skutočnosťou je, či chybné, zavádzajúce alebo bezdôvodne poškodzujúce vyjadrenia bránia v neprijateľnej miere súťaživým vzťahom alebo obchodnej pozícii osoby alebo orgánu, proti ktorému sú urobené.“

37. Furthermore, the Federal Court had already indicated before the occurrence of the events that gave rise to the present case that the applicability of the Act of 19 December 1986 was not conditional on the tortfeasor and the injured party being “competitors”; it had held that a journalist may, through his own articles or by reproducing articles written by others, be guilty of contravening some of the provisions of the Act (see judgment of 18 March 1991, Arrêts du Tribunal fédéral suisse (ATF) 117 IV 193).

38. The Court consequently accepts that it was “foreseeable” that the communication to the *Franz Weber Journal* of the research paper and its subsequent publication were liable to amount to an act of “competition” within the meaning of the UCA. That being so, in order to conclude that the interference was “prescribed by law”, the Court need only note that section 3 UCA provides “a person acts unfairly if, in particular, ... he denigrates others or the goods, work, services, prices or business of others by making inaccurate, misleading or unnecessarily wounding statements” and that section 9 provides “Anyone who through an act of unfair competition sustains or is threatened with damage to his goodwill, credit, professional reputation, business or economic interests in general, may apply to a court ... to prohibit the act if it is imminent” (see paragraph 25 above).

B. Legitimate aim

39. The applicant submitted that the aim pursued in the instant case – guaranteeing “fair” competition and therefore the protection of mere commercial interests – was not among those exhaustively set out in paragraph 2 of Article 10.

40. The Government argued that the prohibition imposed on the applicant was intended to protect consumers and suppliers from the dissemination of misleading and false information about the characteristics of services and goods on offer on the market. It was thus aimed not only at the protection of the “rights of others” but also the “prevention of [economic] disorder”.

41. The Commission expressed the view that the interference in question was aimed at “the protection of the reputation [and] rights of others”.

42. The Court observes that the Federal Unfair Competition Act of 19 December 1986 “is intended to guarantee, in the interests of all the parties concerned, fair, undistorted competition” (section 1 – see paragraph 25 above) and that a person who sustains or is “threatened with damage to his goodwill, credit, professional reputation, business or economic interests in general” through an “act of unfair competition” may apply to a court for an order prohibiting such act (section 9 – *ibid.*). It was under those provisions that the domestic courts granted the Swiss Association of

37. Navyše Federálny súd určil ešte skôr, ako sa objavili udalosti, na ktorých základe vznikol daný prípad, že použiteľnosť zákona z 19. decembra 1986 nebola podmienená skutočnosťou, že páchatel a poškodená osoba sú „účastníkmi súťaže“; platilo, že novinár môže byť prostredníctvom vlastných článkov alebo reprodukováním článkov napísaných inými vinným z porušenia niektorých ustanovení zákona (pozri rozsudok z 18. marca 1991, Arrêts du Tribunal fédéral suisse-ATF 117 IV 193).

38. Súd v dôsledku toho akceptoval, že bolo „predvídateľné“, že odovzdanie vedeckej správy časopisu *Franz Weber* a jej následné uverejnenie zodpovedali súťažnému konaniu v zmysle UCA. Pretože to bolo tak, na účel urobenia záveru, že zásah bol „ustanovený zákonom“; musel súd len poznamenať, že § 3 UCA hovorí, že „osoba koná nekalo, ak najmä... očierňuje iných alebo tovar, prácu, služby, ceny, alebo obchody iných tým, že robí klamlivé, zavádzajúce alebo bezdôvodne poškodzujúce vyhlásenia“, a že § 9 hovorí, že „... každý, kto v dôsledku skutku nekalej súťaže utrpí škodu alebo mu hrozí, že mu bude spôsobená škoda na jeho povesti, kredite, profesionálnej vážnosti, obchodných alebo hospodárskych záujmoch vo všeobecnosti, môže požiadať súd, aby... zakázal konanie, ak je bezprostredne hroziace“ (pozri odsek 25).

B. Účel sledovaný zákonom

39. Sťažovateľ konštatoval, že cieľ sledovaný v danom prípade – garantovanie čestnej súťaže, a teda ochrana čisto obchodných záujmov – nebol medzi vyčerpávajúco uvedenými v článku 10 ods. 2.

40. Vláda argumentovala, že zákaz, ktorý bol uložený sťažovateľovi, mal chrániť zákazníkov a dodávateľov od rozširovania informácií, ktoré uvádzajú do omylu a ktoré sú chybné, o vlastnostiach služieb a tovaru, ktoré trh ponúka. Bol tak cieľový nielen na ochranu „práv iných“, ale aj na „zabránenie [hospodárskeho] zmätku“.

41. Komisia vyjadrila názor, že daný zásah bol zameraný „na ochranu povesti [a] práv iných“.

42. Súd poznamenal, že federálny zákon o nekalej súťaži z 19. decembra 1986 „má zámer chrániť v záujme všetkých dotknutých strán čestnú, neskreslenú súťaž (§ 1 – pozri odsek 25) a že osoba, ktorá utrpela škodu, alebo osoba, ktorej hrozí, že jej bude spôsobená škoda na povesti, kredite, profesionálnej vážnosti, obchodných alebo hospodárskych záujmoch vo všeobecnosti“ prostredníctvom páchania „trestného činu nekalej súťaže“, môže požiadať súd o vydanie rozhodnutia, ktorým sa zakáže takéto konanie (§ 9 – pozri odsek 25). Podľa týchto ustanovení domáce súdy pripustili že-

Manufacturers and Suppliers of Household Electrical Appliances' application alleging unfair competition on the part of Mr Hertel likely to be prejudicial to the interests of its members. There is no doubt, therefore, that the aim of the measure was the "protection of the ... rights of others".

C. „Necessary in a democratic society“

43. Mr Hertel considered that the measure imposed on him had been disproportionate. It amounted to inordinate protection of the economic interests of the members of the complainant association, at the cost of his research papers being censored and his being prevented from taking part in scientific debate on the public-health issues raised by the use of microwave ovens.

44. The Government submitted that the interference in the applicant's freedom of expression was aimed at guaranteeing fair and free competition in the interests of society as a whole. It had therefore met a pressing social need.

The Swiss Courts had issued the injunction only after carefully weighing up the opposing interests: on the one hand, the interest of the Swiss Association of Manufacturers and Suppliers of Household Electrical Appliances ("MHEA") and consumers in being protected against the propagation of false allegations about microwave ovens and, on the other hand, the applicant's interest in disseminating information of his choice. The applicant had been held out in the article in issue as an "expert"; the article had, moreover, been accompanied by the shocking image of death and had stated that it had been scientifically proved that the use of microwave ovens was dangerous for human health. In view of the fact that the *Journal Franz Weber* was intended for lay readers, not specialists, and had a circulation of more than one hundred thousand copies, a large section of the public would thus have been convinced that there was certainty on the issue. However, not only was the question highly controversial, but in addition the research carried out by the applicant had lacked the rigour necessary to be described as "scientific". Those circumstances justified the interference which, moreover, had been limited, as Mr Hertel had remained free not only to pursue his research into microwaves but also to publish and disseminate the results in non-economic spheres such as scientific or academic circles. It was also necessary to take into account the shocking statements the applicant had made in 1989, which had been reproduced in issue number 8 of the *Journal Franz Weber*, that microwave ovens were "worse than the Dachau gas chambers".

Lastly, in view of the margin of appreciation enjoyed by the Contracting States in respect of unfair competition, Article 10 had not been infringed.

45. The Commission came to the opposite conclusion.

lobu Švajčiarskej asociácie výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov namietajúcu nekalú súťaž zo strany pána Hertela, ktorá vlastne škodila záujmom jej členov. Nie je tu preto pochybnosť, že cieľom opatrenia bola „ochrana práv iných“.

C. „Nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“

43. Pán Hertel bol toho názoru, že opatrenie, ktoré mu bolo uložené, bolo neprimerané. Rovnalo sa nadmernej ochrane hospodárskych záujmov členov sťažujúcej sa asociácie na úkor jeho výskumnej práce, ktorá bola cenzorovaná, na úkor jeho samého, ktorému bolo zakázané zúčastňovať sa na vedeckých debátach o otázkach verejného zdravia vzniknutých v súvislosti s používaním mikrovlnných rúr.

44. Vláda tvrdila, že zásah do slobody prejavu sťažovateľa bol zameraný na garantovanie čestnej a slobodnej súťaže v záujme spoločnosti ako celku. Preto bol spoločensky nevyhnutný.

Švajčiarske súdy vydali súdne nariadenie len po dôkladnom zvážení odporujúcich si záujmov: na jednej strane záujmov Švajčiarskej asociácie výrobcov a distributérov domácich elektrických spotrebičov a spotrebiteľov, aby boli uchránení od propagovania chybných tvrdení o mikrovlnných rúrach, a na druhej strane záujmov sťažovateľa na rozširovanie informácií podľa jeho výberu. Sťažovateľ bol považovaný v článku za „experta“; s článkom boli navyše spojené šokujúce zobrazenia smrti a tvrdilo sa v ňom, že bolo vedecky dokázané, že použitie mikrovlnných rúr je nebezpečné pre ľudské zdravie. So zreteľom na skutočnosť, že *časopis Franz Weber* bol určený pre laických čitateľov, nie odborníkov a má náklad viac ako 100 000 kusov, veľká časť verejnosti tak bola presvedčená, že tu bola istota vo veci. Avšak nielenže otázka bola vysoko kontroverzná, ale navyše výskumu, ktorý vykonal sťažovateľ chýbala serióznosť, potrebná na to, aby mohol byť označený ako „vedecký“. Tieto okolnosti oprávňovali na zásah, ktorý bol navyše ohraničený, pretože pánovi Hertelovi zostala zachovaná sloboda nielen pokračovať vo výskume o mikrovlnných rúrach, ale aj sloboda publikovať a rozširovať výsledky tohto výskumu v nehopodárskej sfére, vo vedeckých alebo akademických kruhoch. Bolo potrebné tiež vziať do úvahy šokujúce vyjadrenia, ktoré urobil sťažovateľ v roku 1989 a ktoré boli uverejnené v čísle 8 *časopisu Franz Weber* a v ktorých tvrdil, že mikrovlnné rúry sú „horšie ako plynové komory v Dachau“.

Nakoniec so zreteľom na voľnosť úvahy, ktorú požívajú zmluvné štáty vo vzťahu k nekalej súťaži, nebol článok 10 porušený.

45. Komisia dospela k opačnému záveru.

46. The Court reiterates the fundamental principles under its case-law, as most recently set out in the judgments of *Grigoriades v. Greece* (25 November 1997, Reports of Judgments and Decisions 1997-VII, p. 2589, § 44) and *Zana v. Turkey* (Reports 1997-VII, pp. 2547-8, § 51):

(i) Freedom of expression constitutes one of the essential foundations of a democratic society and one of the basic conditions for its progress and for each individual's self-fulfilment. Subject to paragraph 2 of Article 10, it is applicable not only to "information" or "ideas" that are favourably received or regarded as inoffensive or as a matter of indifference, but also to those that offend, shock or disturb. Such are the demands of pluralism, tolerance and broadmindedness without which there is no "democratic society". As set forth in Article 10, this freedom is subject to exceptions, which — as the Court has already said above — must, however, be construed strictly, and the need for any restrictions must be established convincingly (see the following judgments: *Handyside v. the United Kingdom*, 7 December 1976, Series A no. 24, p. 23, § 49; *Lingens v. Austria*, 8 July 1986, Series A no. 103, p. 26, § 41; and *Jersild v. Denmark*, 23 September 1994, Series A no. 298, p. 26, § 37).

(ii) The adjective "necessary", within the meaning of Article 10 § 2, implies the existence of a "pressing social need". The Contracting States have a certain margin of appreciation in assessing whether such a need exists, but it goes hand in hand with European supervision, embracing both the legislation and the decisions applying it, even those given by an independent court. The Court is therefore empowered to give the final ruling on whether a "restriction" is reconcilable with freedom of expression as protected by Article 10.

(iii) The Court's task, in exercising its supervisory jurisdiction, is not to take the place of the competent national authorities but rather to review under Article 10 the decisions they delivered pursuant to their power of appreciation. This does not mean that the supervision is limited to ascertaining whether the respondent State exercised its discretion reasonably, carefully and in good faith; what the Court has to do is to look at the interference complained of in the light of the case as a whole and determine whether it was "proportionate to the legitimate aim pursued" and whether the reasons adduced by the national authorities to justify it are "relevant and sufficient" (see the *Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 2) judgment of 26 November 1991, Series A no. 217, p. 29, § 50). In doing so, the Court has to satisfy itself that the national authorities applied standards which were in conformity with the principles embodied in Article 10 and, moreover, that they relied on an acceptable assessment of the relevant facts (see the *Jersild* judgment cited above, p. 26, § 31).

47. The Swiss authorities thus had some margin of appreciation to decide whether there was a "pressing social need" to impose the injunction in question on the applicant.

46. Súd opätovne zdôraznil základné princípy vychádzajúce z jeho precedenčného práva, ako boli naposledy uvedené v rozsudkoch *Grigoriades v. Grécko* (rozsudok ESLP z 25. novembra 1997, Zborník súdnych rozsudkov a rozhodnutí 1997-VII, str. 2589, odsek 44) a *Zana v. Turecko* (Správy 1997-VII, str. 2547-8, odsek 51):

i) Sloboda prejavu vytvára jeden z podstatných základov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej pokroku a sebarealizácie každého jedinca. S výnimkou článku 10 ods. 2 je aplikovateľná nielen na „informácie“ alebo „myšlienky“, ktoré sú priaznivo prijímané alebo považované za neútočné alebo za bezvýznamné, ale aj na tie, ktoré urážajú, šokujú alebo rozčuľujú. Také sú požiadavky pluralizmu, tolerance a znášanlivosti, bez ktorých neexistuje „demokratická spoločnosť“. Ako je ustanovené v článku 10, táto sloboda má výnimky, ktoré — ako už Súd povedal — sa však musia vykladať presne a potreba akýchkoľvek reštrikcií musí byť zistená presvedčivo (pozri nasledujúce rozhodnutia ESLP vo veci *Handyside v. Spojené kráľovstvo* zo 7. decembra 1976, Série A, č. 24, str. 23, odsek 49; *Lingens v. Rakúsko* z 8. júla 1986, Série A, č. 103, str. 26, odsek 41; a *Jersild v. Dánsko* z 23. septembra 1994, Série A, č. 298, str. 26, odsek 37).

ii) Prídavné meno „nevyhnutný“ v zmysle článku 10 ods. 2 zahŕňa existenciu „naliehavej spoločenskej potreby“. Zmluvné štáty majú určitú voľnosť v úvahe, či taká potreba existuje, ale to je v súlade s európskym dohľadom zahŕňajúcim tak právne predpisy, ako aj rozhodnutia, v ktorých sa aplikujú, dokonca aj tie rozhodnutia, ktoré vydal nezávislý súd. Súd má preto plnú moc s konečnou platnosťou rozhodnúť, či bola „reštrikcia“ zlučiteľná so slobodou prejavu, ktorá je chránená článkom 10.

iii) Úlohou Súdu pri svojej kontrolnej sudcovskej moci nie je nahradiť kompetentné národné orgány, ale skôr preskúmať podľa článku 10 rozhodnutia, ktoré tieto orgány na základe svojej právomoci urobili. To však neznamená, že preskúmanie je ohraničené zisťovaním, či žalovaný štát urobil svoj úsudok zodpovedne, starostlivo a v dobrej viere; úlohou Súdu je preskúmať zásah, ktorý je predmetom sťažnosti, vo svetle celého prípadu a určiť, či bol „primeraný zákonnému účelu, ktorý sledoval“, a či dôvody uvedené národnými orgánmi na jeho ospravedlnenie sú „relevantné a postačujúce“ (pozri rozsudok ESLP vo veci *Sunday Times v. Spojené kráľovstvo* (č. 2) z 26. novembra 1991, Série A, č. 217, str. 29, odsek 50). Konajúc tak, Súd sa musí presvedčiť o tom, že národné orgány aplikovali právne normy, ktoré sú v súlade s princípmi zakotvenými v článku 10, a že sa navyše opierali o prijateľné hodnotenie príslušných skutočností (pozri už citovaný rozsudok ESLP vo veci *Jersild*, str. 26, odsek 31).

47. Švajčiarske orgány mali takto možnosť voľnej úvahy v rozhodovaní, či tu bola „nevyhnutná spoločenská potreba“, aby bolo vydané predmetné súdne nariadenie proti sťažovateľovi.

Such a margin of appreciation is particularly essential in commercial matters, especially in an area as complex and fluctuating as that of unfair competition (see the *Markt Intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany* judgment of 20 November 1989, Series A no. 165, p. 20, § 33 and the *Jacobowski v. Germany* judgment of 23 June 1994, Series A no. 291-A, p. 14, § 26). It is however necessary to reduce the extent of the margin of appreciation when what is at stake is not a given individual's purely "commercial" statements, but his participation in a debate affecting the general interest, for example, over public health; in the instant case, it cannot be denied that such a debate existed. It concerned the effects of microwaves on human health (indeed, the only issue was over the conclusions reached by Mr Hertel in his research as set out in issue number 19 of the *Journal Franz Weber* and not the subject matter of that research). In that respect, the present case is substantially different from the *Markt Intern* and *Jacobowski* cases cited above.

The Court will consequently carefully examine whether the measures in issue were proportionate to the aim pursued. In that regard, it must balance the need to protect the rights of the members of the MHEA against Mr Hertel's freedom of expression.

48. The Court observes that the applicant did no more than send a copy of his research paper to the *Journal Franz Weber*. He had nothing to do with the editing of issue number 19 of that periodical or in the choice of its illustration, of which he became aware only after its publication. That is clear from Mr Weber's statement of 14 April 1992 (see paragraph 18 above) and was not called into question by either the Commercial Court of the Canton of Berne or by the Federal Court. Both courts held that the applicant's liability derived from the fact that in sending his paper to the *Journal Franz Weber* he had accepted its being used in a simplified and exaggerated manner – as, given the periodical concerned, it had been foreseeable that it would be – and that, consequently, he had identified himself with the article in issue (see paragraphs 22-23 above).

As regards the content of issue number 19 relating to microwave ovens, the applicant was thus neither author nor co-author of the title on the cover page (see paragraph 10 above), the editorial column (attributed to Franz Weber – see paragraph 11 above) or of pages 3 to 10 (attributed to René d'Ombresson – see paragraph 12 above). The only parts that can be attributed to him are, with the exception of the titles and sub-titles appearing on them, pages 5 to 10, which contain an extract of the research paper (see paragraph 13 above). The Court notes that nowhere is it expressly proposed that microwave ovens be destroyed or boycotted or their use banned and that the applicant did not repeat the statements he made in 1989 and which had been published in issue number 8 (April/May/June 1989) of the *Journal Franz Weber*. In addition and above all, the applicant's views on the harmful effects on human health of the consumption of food prepared in microwave ovens are expressed in far less categorical terms

Takáto voľná úvaha je potrebná najmä v obchodných veciach, obzvlášť v oblasti takej zložitej a stále sa meniacej, ako je oblasť nekalej súťaže (pozri rozsudok ESELP vo veci *Markt Intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Nemecko* z 20. novembra 1989, Séria A, č. 165, str. 20, odsek 33 a rozsudok ESELP vo veci *Jacobowski v. Nemecko* z 23. júna 1994, Séria A, č. 291-A, str. 14, odsek 26). Je však potrebné obmedziť rozsah voľnej úvahy, keď to, o čo ide, nie je len „obchodné“ tvrdenie jednotlivca, ale jeho účasť na diskusiu ovplyvňuje všeobecný záujem napríklad na verejnom zdraví; v danom prípade nemôžeme poprieť, že takáto diskusia existovala. Týkala sa vplyvov mikrovlnných rúr na ľudské zdravie (v skutočnosti zo záverov, ktoré dosiahol pán Hertel vo svojom výskume, ako bolo uverejnené v čísle 19 *časopisu Franz Weber*, vychádzala len jediná sporná otázka, ktorá nebola témou tohto výskumu). Z tohto hľadiska je daný prípad podstatne odlišný od hore citovaných prípadov *Markt Intern* a *Jacobowski*.

Súd bude preto pozorne skúmať, či boli opatrenia, ktoré boli vo veci urobené, primerané účelu, ktorý sledovali. Z tohto hľadiska musí zvážiť potrebu ochrany práv členov MHEA proti slobode vyjadrovania na strane pána Hertela.

48. Súd poznamenáva, že sťažovateľ neurobil viac ako to, že poslal svoju výskumnú správu *časopisu Franz Weber*. Nemal nič spoločné s prípravou vydania čísla 19 tohto časopisu ani s výberom jeho ilustrácií, o ktorých sa dozvedel len po ich publikovaní. To je jasné z vyjadrenia pána Webera zo 14. apríla 1992 (pozri odsek 18) a to nezobral do úvahy ani Obchodný súd kantónu Bern, ani Federálny súd. Obidva súdy boli toho názoru, že sťažovateľova zodpovednosť vyplýva zo skutočnosti, že zaslaním svojej práce do *časopisu Franz Weber* akceptoval jej použitie v zjednodušenej a nadnesenej forme, pretože vzhľadom na predmetný časopis bolo predvídateľné, že nastane, a tak sa sám stotožnil s článkom (pozri odseky 22 a 23).

Pokiaľ ide o obsah čísla 19 týkajúceho sa mikrovlnných rúr, sťažovateľ nebol tak ani autorom, ani spoluautorom nadpisu na titulnej strane (pozri odsek 10), edičnej rubriky (prisúdennej pánovi Weberovi – pozri odsek 11) alebo textu na stranách 3 až 10 (pripísaných pánovi Renému d'Ombressonovi – pozri odsek 12). Jediné časti, ktoré mu môžeme prisúdiť, je text na stranách 5 až 10, obsahujúci výťah z jeho výskumnej práce (pozri odsek 13), s výnimkou tituliek a podtituliek, ktoré sa na týchto stranách objavujú. Súd poznamenáva, že nikde nie je výslovne navrhnuté, aby boli mikrovlnné rúry zničené alebo bojkotované, alebo ich používanie zakázané a že sťažovateľ nezopakoval vyjadrenia, ktoré urobil v roku 1989 a ktoré boli uverejnené v čísle 8 (apríl, máj, jún 1989) *časopisu Franz Weber*. Navyše a predovšetkým názory sťažovateľa o škodlivých vplyvoch konzumovania potravy pripravenej v mikrovlnných rúrach na ľudské zdravie sú vyjadrené oveľa menej kategorickými výrazmi, ako uviedla vláda; môžeme

than the Government intimidated; that is to be seen in particular from the repeated use of the conditional mood and the choice of non-affirmative expressions. In that regard, the last lines from the extract, in which the applicant's conclusions from his experiments are summarised, are particularly striking. Thus, although it is stated that the results obtained "show changes which bear witness to pathogenic disorders", as regards any cancerous effects it is explained that the results present a pattern which "might" correspond to the beginning of a cancerous development and which "deserves attention"; likewise, there is no assertion that the consumption of irradiated food is harmful for man as a result of the induction of indirect radiation through food, but merely a suggestion that it "might" be (see paragraph 13 above).

49. It nevertheless remains the case that the dissemination of such statements was likely to have an adverse effect on the sale of microwave ovens in Switzerland and it is to be noted in that respect that the *Journal Franz Weber* has a not negligible circulation of more or less one hundred and twenty thousand copies. It must nevertheless be noted that the periodical is not general in content since it deals in particular with environmental and public-health issues and is distributed almost entirely by subscription; it therefore has, in all likelihood, a specific readership such that the impact of the ideas it contains should be limited. Indeed, that was the view of the President of the Vevey District Court (see paragraph 17 above). The Court also notes that in the present case it was not alleged that the publication in issue had a measurable effect on the sale of microwave ovens or caused actual damage to the members of the MHEA. In applying the UCA, the Commercial Court of the Canton of Berne and the Federal Court merely found that it was plausible that there had been such an effect. The Commercial Court in particular confined itself to holding (see paragraph 22 above):

"... In each case ... it must be ascertained whether the behaviour of the person concerned affects the relations between competitors or between suppliers and customers. ... Even if there is no certain proof of a connection between the drop in turnover in respect of microwave ovens and the [defendant's] behaviour, it is clear that the allegations and publications complained of in the instant case are apt to diminish sales of microwave ovens and, consequently, to harm the businesses associated with the plaintiff. The objective aptitude to affect competition is therefore established."

50. It will be seen from the foregoing that Mr Hertel played no part in the choice of the illustration for issue number 19 of the *Journal Franz Weber*, that those statements that were definitely attributable to him were on the whole qualified and that there is nothing to suggest that they had any substantial impact on the interests of the members of the MHEA. In spite of all that, the Swiss Courts prohibited the applicant from stating that food prepared in microwave ovens was a danger to health and led to changes in the blood of those consuming it that indicated a pathological

to vidieť najmä z opakovaného použitia podmienovacieho spôsobu a z výberu nie úplne jednoznačných výrazov. Z tohto hľadiska vypovedajú posledné riadky výťahu, v ktorých sa sumarizujú závery sťažovateľových experimentov. Teda i keď sa tvrdí, že získané výsledky „ukazujú zmeny, ktoré majú za následok patologické poruchy“, čo sa týka akýchkoľvek rakovinotvorných účinkov, je vysvetlené, že výsledky predstavujú vzorky, ktoré „môžu“ korešpondovať so začiatkom rakovinového vývoja a ktoré „si zaslúžia pozornosť“; rovnako tu nie je tvrdenie, že konzumovanie ožiarenej potravy je pre človeka škodlivé v dôsledku indukcie nepriameho žiarenia potravou, ale len náznak, že by „mohlo byť“ (pozri odsek 13).

49. Napriek tomu zostáva faktom, že rozširovanie takých tvrdení muselo mať pravdepodobne nepriaznivý vplyv na predaj mikrovlnných rúr vo Švajčiarsku, a tak je potrebné v tejto súvislosti poznamenať, že *časopis Franz Weber* má nie bezvýznamný náklad vo výške viac alebo menej ako 120 000 kusov. Napriek tomu musíme poznamenať, že časopis nemá všeobecný obsah, pretože sa venuje najmä environmentálnym otázkam a otázkam verejného zdravia a je rozširovaný takmer úplne formou predplatného; preto má so všetkou pravdepodobnosťou špeciálnu čitateľskú obec, tak že vplyv myšlienok, ktoré obsahuje, by mal byť obmedzený. Teda to bol názor predsedu Okresného súdu vo Vevey (pozri odsek 17). Súd tiež poznamenáva, že v danom prípade nebol predložený dôkaz, že publikovanie výťahu malo merateľný vplyv na predaj mikrovlnných rúr alebo že zapríčinilo skutočnú škodu členom MHEA. Pri aplikovaní UCA Obchodný súd kantónu Bern a Federálny súd len zistili, že bolo pravdepodobné, že tu taký vplyv bol. Obchodný súd sa obmedzil najmä na názor (pozri odsek 22):

„...V každom prípade... musí byť určené, či správanie dotknutej osoby má vplyv na vzťahy medzi súťažiacimi alebo medzi dodávateľmi a zákazníkmi... Aj keď tu nie je istý dôkaz o vzťahu medzi poklesom obchodného obrátu, čo sa týka mikrovlnných rúr, a správaním (sťažovateľa), je jasné, že tvrdenie a uverejnenie, ktoré sú namietané v tomto prípade, majú snahu znížiť predaj mikrovlnných rúr, a teda poškodiť obchody spojené so žalobcom.“

50. Z doteraz uvedeného môžeme vidieť, že pán Hertel nehral úlohu vo výbere ilustrácií pre číslo 19 *časopisu Franz Weber*, že tvrdenia, ktoré mu boli nakoniec prisúdené, boli všetky kvalifikované a že tu nie je nič na to, aby sme tvrdili, že tieto tvrdenia mali nejaký vplyv na záujmy členov MHEA. Napriek tomu švajčiarske súdy zakázali sťažovateľovi tvrdiť, že potrava pripravená v mikrovlnných rúrach je nebezpečenstvom pre zdravie a viedla v krvi tých, ktorí ju konzumujú, k zmenám, indikujúcim patologické poruchy a dávajúcim obraz, ktorý môžeme vidieť ako začiatok rakovino-

disorder and presented a pattern that could be seen as the beginning of a carcinogenic process, and from using the image of death in association with microwave ovens.

The Court cannot help but note a disparity between that measure and the behaviour it was intended to rectify. That disparity creates an impression of imbalance that is materialised by the scope of the injunction in question. In that regard, although it is true that the injunction applies only to specific statements, it nonetheless remains the case that those statements related to the very substance of the applicant's views. The effect of the injunction was thus partly to censor the applicant's work and substantially to reduce his ability to put forward in public views which have their place in a public debate whose existence cannot be denied. It matters little that his opinion is a minority one and may appear to be devoid of merit since, in a sphere in which it is unlikely that any certainty exists, it would be particularly unreasonable to restrict freedom of expression only to generally accepted ideas.

The fact that the Swiss Courts expressly reserved Mr Hertel's freedom to pursue his research does not in any way alter that finding. As to presenting the results outside the "economic sphere", it is not transparently obvious from the courts' decisions that he was given such a possibility; it may be that the wide scope of the UCA would prevent those reservations being seen as providing a significant reduction in the extent of the interference in question.

Furthermore, if the applicant fails to comply with the injunction he runs the risk of a penalty, which could include imprisonment.

51. In the light of the foregoing, the measure in issue cannot be considered as "necessary" "in a democratic society". Consequently, there has been a violation of Article 10.

II. ALLEGED VIOLATIONS OF ARTICLE 6 § 1 AND ARTICLE 8 OF THE CONVENTION

52. The applicant submitted that the measure imposed on him prevented him from communicating to others the result of his scientific work and damaged his "personality as a scientist"; he argued that that amounted to a violation of Article 8. He added that by ordering him not to associate symbols of death with microwave ovens, the Swiss Courts had prohibited an act which he had not committed — since he had merely communicated his report to the *Journal Franz Weber* — and had no intention of committing; he complained on that basis that the measure was "unfair" and amounted to a breach of Article 6 § 1.

vého procesu, a používať zobrazenie smrti v súvislosti s mikrovlnnými rúrami.

Súd si preto nemôže pomôcť, ale poznamenáva nerovnosť medzi opatrením a správaním, ktoré malo úmysel napraviť ho. Táto nerovnosť vytvára dojem nevyváženosti, ktorý je vyjadrený rozsahom opatrenia, o ktorom hovoríme. Z tohto hľadiska, aj keď je pravda, že súdne nariadenie sa vzťahuje len na osobitné tvrdenia, napriek tomu zostáva sporná skutočnosť, že tieto tvrdenia mali vzťah k samej podstate názorov sťažovateľa. Efektom súdneho nariadenia tak bolo sčasti cenzorovať prácu sťažovateľa a podstatne redukovať jeho schopnosť sprostredkovať ďalej verejnosti názory, ktoré majú svoje miesto vo verejnej diskusii a ktorých existenciu nemôžu poprieť. Nie je podstatné, že jeho názor je v menšine, alebo že sa zdá byť neopodstatneným, pretože v oblasti, v ktorej je nepravdepodobnosť existencie akejkoľvek istoty, by bolo obzvlášť nezmyselné obmedziť slobodu prejavu len na všeobecne akceptované myšlienky.

Skutočnosť, že švajčiarske súdy výslovne zachovali pánovi Hertelovi slobodu pokračovať v jeho výskume, v žiadnom smere nemení toto rozhodnutie súdu. Čo sa týka prezentovania výsledkov mimo „hospodárskej sféry“, zo súdnych rozhodnutí nie je priamo zrejmé, či mu bola takáto možnosť daná; je možné, že široký rozsah uplatnenia UCA by bránil zachovať tieto výhrady, považované za výhrady zabezpečujúce podstatné obmedzenie rozsahu zasahovania, o ktorom je reč.

Navyše, ak sťažovateľ nebude namietat proti súdnemu rozhodnutiu, podstupuje riziko uloženia pokuty, ktoré môže zahŕňať uväznenie.

51. Vo svetle doteraz uvedeného opatrenie vo veci nemožno považovať za „nevyhnutné“ „v demokratickej spoločnosti“. Teda došlo tu k porušeniu článku 10.

II. ÚDAJNÉ PORUŠENIE ČLÁNKU 6 ODS. 1 A ČLÁNKU 8 DOHOVORU

52. Sťažovateľ vyhlásil, že opatrenie, ktoré mu bolo uložené, mu bránilo v sprostredkovaní výsledkov jeho vedeckej práce iným a poškodilo jeho „osobnosť ako vedca“; dôvodil, že to viedlo k porušeniu článku 8. Dodal, že tým, že mu bolo zakázané používať symboly smrti v súvislosti s mikrovlnnými rúrami, mu švajčiarske súdy zakázali konanie, ktorého sa nedopustil, pretože on len odovzdal svoju prácu časopisu *Franz Weber*, a ktorého nemal ani úmysel sa dopustiť; na základe toho sa sťažoval, že súdne nariadenie bolo „nespravodlivé“ a porušilo článok 6 ods. 1.

53. The Government maintained that no question arose under Article 8 and that the complaint under Article 6 § 1 was unfounded.

54. Having regard to its finding of a violation of Article 10, the Court, like the Commission, considers that no separate question arises under Article 6 § 1 or Article 8.

III. APPLICATION OF ARTICLE 50 OF THE CONVENTION

55. Article 50 of the Convention provides:

“If the Court finds that a decision or a measure taken by a legal authority or any other authority of a High Contracting Party is completely or partially in conflict with the obligations arising from the ... Convention, and if the internal law of the said Party allows only partial reparation to be made for the consequences of this decision or measure, the decision of the Court shall, if necessary, afford just satisfaction to the injured party.”

A. Damage

56. Mr Hertel said that the injunction that had been imposed on him had entailed the closing of his laboratory and caused him damage which he put at 20,000 Swiss francs (CHF).

57. The Government invited the Court not to allow that claim.

58. The Delegate of the Commission expressed no view.

59. The Court finds no causal link between the damage alleged by the applicant and the interference with his right to freedom of expression. It therefore dismisses the claim.

B. Costs and expenses

60. The applicant claims CHF 72,917 for costs and expenses before the Swiss Courts and the Strasbourg institutions (of which CHF 7,980 is claimed for the latter proceedings).

61. The Government submitted that as regards the applicant's costs and expenses before the Swiss Courts, only those relating to the application to the Federal Court — amounting to CHF 13,000 — should be reimbursed as that had been the only recourse sought on a national level for a decision that there had been a violation as alleged and to remedy it. As to the costs of the proceedings before the Strasbourg institutions, a fair assessment would be CHF 8,000. In short, the Government declared that it was ready to pay the applicant CHF 21,000.

53. Vláda zastávala názor, že nevznikla osobitná otázka podľa článku 8 a že sťažnosť je podľa článku 6 ods. 1 nepodložená.

54. Vzhľadom na svoj nález vo veci porušenia článku 10 je Súd, podobne ako Komisia, toho názoru, že nevznikla osobitná otázka podľa článku 6 ods. 1 alebo článku 8 Dohovoru.

III. UPLATNENIE ČLÁNKU 50 DOHOVORU

55. Článok 50 Dohovoru ustanovuje:

„Ak Súd zistí, že rozhodnutie alebo opatrenie súdneho alebo každého iného orgánu Vysokej zmluvnej strany je úplne alebo čiastočne v rozpore so záväzkami vyplývajúcimi z tohto Dohovoru, a ak vnútroštátne právo tejto strany umožňuje len čiastočné odstránenie dôsledkov takéhoto rozhodnutia alebo opatrenia, rozhodnutie Súdu prizná v prípade potreby poškodenej strane spravodlivé zadostučinenie.“

A. Peňažná škoda

56. Pán Hertel uviedol, že súdne nariadenie, ktoré mu bolo uložené, malo za následok uzavretie jeho laboratória a spôsobilo mu škodu, ktorú stanovil na 20 000 švajčiarskych frankov (CHF).

57. Vláda vyzvala Súd, aby túto žiadosť neschválil.

58. Zástupca Komisie sa nevyjadril.

59. Súd nevidí príčinnú súvislosť medzi škodou, ktorú uvádza sťažovateľ, a medzi zásahom do jeho práva na slobodu prejavu. Preto túto žiadosť zamietá.

B. Náklady a výdavky

60. Sťažovateľ žiadal 72 917 CHF ako náhradu nákladov a výdavkov súdneho konania pred švajčiarskymi súdmi a inštitúciami v Štrasburgu (z ktorých 7 980 CHF žiada za posledné z uvedených konaní).

61. Vláda vyhlásila, že pokiaľ ide o sťažovateľove náklady a výdavky pred švajčiarskymi súdmi, mali by sa nahradiť len tie, ktoré sa týkajú odvolania na Federálny súd, predstavujúce približne 13 000 CHF, pretože boli jedinou náhradou žiadanou na národnej úrovni v rozhodnutí, že tu došlo k porušeniu, ako je uvedené, a je potrebná naprava. Čo sa týka nákladov na konanie pred inštitúciami v Štrasburgu, spravodlivo stanovená náhrada by bola 8 000 CHF. Stručne povedané, vláda vyhlásila, že je ochotná zaplatiť sťažovateľovi 21 000 CHF.

62. The Delegate of the Commission did not express a view.

63. If the Court finds that there has been a violation of the Convention, it may award the applicant not only the costs and expenses incurred before the Strasbourg institutions, but also those incurred before the national courts for the prevention or redress of the violation (see, in particular, the *Zimmermann and Steiner v. Switzerland* judgment of 13 July 1983, Series A no. 66, p. 14, § 36). In the instant case, having regard to the subject matter of the proceedings before the Commercial Court of the Canton of Berne and what was at stake in them, Mr Hertel is entitled to request payment of the costs and expenses incurred in them in addition to the costs and expenses of the proceedings before the Federal Court, the Commission and the Court. That being so, the Court considers it reasonable to award the applicant CHF 40,000.

C. Default Interest

64. According to the information available to the Court, the statutory rate of interest applicable in Switzerland at the date of adoption of the present judgment is 5% per annum.

FOR THESE REASONS, THE COURT

1. *Holds* by six votes to three that there has been a violation of Article 10 of the Convention;
2. *Holds* unanimously that it is unnecessary to consider the complaints under Article 6 § 1 and Article 8 of the Convention;
3. *Holds* by eight votes to one:
 - a) that the respondent State is to pay the applicant, within three months, 40,000 (forty thousand) Swiss francs for costs and expenses;
 - b) that simple interest at an annual rate of 5% shall be payable on that sum from the expiry of the above-mentioned three months until settlement;
4. *Dismisses* unanimously the remainder of the claim for just satisfaction.

Herbert Petzold
Registrar

Rudolf Bernhardt
President

62. Zástupca Komisie sa nevyjadril.

63 Ak Súd vysloví názor, že došlo k porušeniu Dohovoru, mal by priznať sťažovateľovi nielen náhradu nákladov a výdavkov, ktoré mu vznikli pred inštitúciami v Štrasburgu, ale aj tých, ktoré mu vznikli v konaní pred národnými súdmi na účely ochrany, alebo náhrady za porušenie (pozri najmä rozsudok ESEP vo veci *Zimmermann a Steiner v. Švajčiarsko* z 13. júla 1983, Séria A, č. 66, str. 14, odsek 36). V danom prípade, berúc do úvahy podstatu konania pred Obchodným súdom kantónu Bern a to, o čo v ňom išlo, je pán Hertel oprávnený žiadať zaplatenie nákladov a výdavkov, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli, okrem zaplatenia nákladov a výdavkov, ktoré mu vznikli z konania pred Federálnym súdom, Komisiou a Súdom. Pretože je to tak, Súd považuje za rozumné priznať sťažovateľovi 40 000 CHF.

C. Neplnenie záväzku

64. Podľa informácie, ktorá je k dispozícii Súdu, je zákonná výška úrokovej sadzby vo Švajčiarsku v čase prijatia tohto rozhodnutia 5 % ročne.

Z TÝCHTO DÔVODOV SÚD

1. *rozhodol*, šiestimi hlasmi proti trom, že došlo k porušeniu článku 10 Dohovoru;
2. *rozhodol*, jednomyseľne, že nie je potrebné posudzovať sťažnosť podľa článku 6 ods. 1 a článku 8 Dohovoru;
3. *rozhodol*, ôsmimi hlasmi proti jednému, že:
 - a) príslušný štát je povinný zaplatiť sťažovateľovi do troch mesiacov 40 000 (štyridsaťtisíc) švajčiarskych frankov ako náhradu nákladov a výdavkov; a
 - b) úrok vo výške 5 % ročne bude splatný dňom uplynutia uvedených troch mesiacov do zaplatenia;
4. *zamieta* zvyšok žaloby na spravodlivé zadosťučinenie.

Herbert PETZOLD
registrátor

Rudolf BERNHARDT
predseda

In accordance with Article 51 § 2 of the Convention and Rule 55 § 2 of Rules of Court B, the following separate opinions are annexed to this judgment:

- (a) dissenting opinion of Mr Bernhardt;
- (b) dissenting opinion of Mr Matscher; and
- (c) dissenting opinion of Mr Toumanov.

DISSENTING OPINION OF JUDGE BERNHARDT

I am unable to follow the majority of my colleagues in the present case. I cannot subscribe either to the result in the concrete case, or to the general approach on which it is based. In the final analysis, the present decision of the Court reviews the decisions taken by the national courts like a court of last instance and does so in the context of economic and competition matters.

The earlier decisions of the Court quoted in paragraph 46 of the present judgment concern the freedom of expression in a political context. In paragraph 47, the judgment accepts that it is indispensable for national authorities to enjoy a considerable margin of appreciation in determining what restrictions on the freedom of expression may be necessary in economic matters and especially in the field of unfair competition. But this correct statement is not respected thereafter. The Court tries itself to strike a fair balance between the interests of the economic producers concerned and Mr Hertel's freedom of expression. In giving a detailed description and evaluation of the publication as well as of the surrounding factors, the Court comes to a different conclusion from that of the national courts.

In the present case, it is beyond doubt that the applicant's central assertion and the alleged scientific results do not stand up to close scrutiny, and this was obviously decisive for the national courts. There might be good reasons to allow such statements irrespective of their correctness, but the European Court of Human Rights should not substitute its own evaluation for that of the national courts, where those courts considered, on reasonable grounds, the restrictions to be necessary.

DISSENTING OPINION OF JUDGE TOUMANOV (provisional translation)

I agree with Mr Bernhardt's dissenting opinion.

Furthermore, I voted against awarding a sum under Article 50 of the Convention as, in my view, there is no justification for reimbursing the applicant for the costs and expenses he incurred before the national courts.

V súlade s článkom 51 ods. 2 Dohovoru a pravidlom 55 ods. 2 Pravidiel Súdu B sú pripojené k rozhodnutiu nasledovné osobitné názory:

- a) rozdielny názor pána Bernhardta;
- b) rozdielny názor pána Matschera; a
- c) rozdielny názor pána Toumanova.

ROZDIELNY NÁZOR PÁNA BERNHARDTA

V danom prípade Nemôžem súhlasiť s väčšinou mojich kolegov. Nemôžem sa stotožniť ani s výsledkom v konkrétnej veci, ani so všeobecným poňatím, na ktorom je založené. V záverečnej analýze dané rozhodnutie Súdu reviduje rozhodnutia prijaté národnými súdmi ako Súd poslednej inštancie a koná tak v kontexte hospodárskych vecí a vecí súťaže.

Predchádzajúce rozhodnutia Súdu uvedené v odseku 46 daného rozhodnutia sa týkajú slobody vyjadrovania v politickom kontexte. V odseku 47 rozhodnutie akceptuje, že je nevyhnutné, aby mali národné orgány značnú voľnosť v uvažovaní pri určovaní, aké obmedzenia slobody prejavu môžu byť potrebné v hospodárskych záležitostiach, a najmä v oblasti nekalých súťaží. Ale toto správne tvrdenie sa ďalej nerešpektuje. Súd sa snaží sám dosiahnuť čestnú rovnováhu medzi záujmami dotknutých hospodárskych výrobcov a slobodou pána Hertela na vyjadrenie. Podrobným opisom a hodnotením uverejnenia, ako aj súvisiacich skutočností prišiel Súd k odlišnému záveru ako národné súdy.

V danom prípade nemožno pochybovať, že sťažovateľove všeobecné tvrdenia a uvádzané vedecké výsledky neobstoja pri podrobnejšom preskúmaní, a to bolo predovšetkým rozhodujúce pre národné orgány. Mohli tu byť dostatočné dôvody pripustiť také tvrdenia bez ohľadu na ich správnosť, ale Európsky súd pre ľudské práva by nemal nahrádzať jeho vlastné hodnotenie hodnotením národných súdov, kde tieto súdy boli toho názoru na rozumnom podklade, že obmedzenia boli nevyhnutné.

ROZDIELNY NÁZOR PÁNA TOUMANOVA

Súhlasím s rozdielnym názorom pána Bernhardta.

Navyše hlasoval som proti priznaniu finančnej čiastky podľa článku 50 Dohovoru, pretože podľa môjho názoru tu nie je nárok na refundáciu nákladov a výdavkov sťažovateľa, ktoré mu vznikli pred národnými súdmi.

DISSENTING OPINION OF JUDGE MATSCHER (provisional translation)

1. I agree with the majority's view that the interference was prescribed by law and pursued a legitimate aim (see the *Markt Intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany* judgment of 20 November 1989, Series A no. 165, §§ 28 et seq.). Those two issues must firstly be assessed in the light of the legislation of the State concerned.

2. On the other hand, I am unable to agree with the majority's finding that the measure in issue was not "necessary in a democratic society". Unfair competition is a complex technical subject and it was in accordance with their case-law – which is similar to that of the courts of other European countries – that the Swiss courts held that the applicant's statements came within that sphere. After weighing up the interests concerned, the Swiss courts held that the applicant's exaggerated statements – which, contrary to what was asserted by the applicant, were not based on any scientific evidence – infringed the Unfair Competition Act and granted the plaintiffs' application for an injunction barring him from continuing to publish the statements. He was not prohibited from continuing his research or from publishing that research in an appropriate way.

Furthermore, the argument that the person "really responsible" was not Mr Hertel, but Franz Weber, does not stand up, as the applicant had made his report available to Mr Weber and could have foreseen the use that would be made of it. Moreover, the applicant approved the publication because he did not dissociate himself from it and had made similar remarks in an interview that was also published in the *Journal Franz Weber*. As in the *Markt Intern* case, I consider that in unfair competition cases States should be afforded a wider margin of appreciation than in other spheres of freedom of expression. Otherwise, the system for preventing unfair competition, one that is beneficial to the business world, will be destroyed. While there is debate between specialists in the field, it is not over whether interference in the freedom of expression is lawful, but only as to whether particular conduct does or does not amount to unfair competition. That is not an issue for the Court to decide.

I find that the respondent State did not go beyond that margin of appreciation, particularly as the penalty imposed on the applicant was not disproportionate.

ROZDIELNY NÁZOR PÁNA MATSCHERA

1. Súhlasím s väčšinovým názorom, že zásah bol ustanovený zákonom a že sledoval zákonný cieľ (pozri rozsudok EŠLP vo veci *Markt Intern Verlag GmbH a Klaus Beermann v. Nemecko* z 20. novembra 1989, Séria A, č. 165, odsek 28 a nasl.). Tieto dve skutočnosti musia byť najskôr zhodnotené vo svetle právneho poriadku dotknutého štátu.

2. Na druhej strane nemôžem súhlasiť s väčšinovým názorom, že opatrenie vo veci nebolo „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“. Nekalá súťaž je zložitým technickým subjektom a bolo v súlade s ich precedenčným právom, ktoré je podobné precedenčnému právu súdov iných európskych krajín, že švajčiarske súdy boli toho názoru, že tvrdenia sťažovateľa boli v medziach tejto sféry. Po zvážení dotknutých záujmov boli švajčiarske súdy toho názoru, že nadnesené tvrdenia sťažovateľa – čo v rozpore s tým, čo vyhlasoval sťažovateľ, nebolo založené na žiadnom vedeckom dôkaze – porušili zákon o nekalej súťaži a pripustili návrh žalobcu na vydanie súdneho nariadenia, ktoré mu zakazovalo pokračovať v uverejňovaní stanovísk. Nebolo mu zakázané pokračovať v jeho výskume alebo tento výskum vhodným spôsobom publikovať.

Navyše argument, že osobou, ktorá bola „skutočne zodpovedná“, nebol pán Hertel, ale Franz Weber, neobstojí, pretože sťažovateľ napísal svoju prácu tak, aby ju mohol pán Weber použiť, a sťažovateľ mohol predvídať spôsob, akým bude použitá. Navyše sťažovateľ odsúhlasil uverejnenie, pretože sa nedištancoval od neho a urobil podrobné poznámky v rozhovore, ktorý bol tiež publikovaný v *časopise Franz Weber*. Tak ako v prípade *Markt Intern* som toho názoru, že v prípadoch nekalej súťaže by sa mal súdom umožniť väčší rozsah voľnej úvahy ako v iných oblastiach slobody prejavu. Inak bude systém ochrany nekalej súťaže, ktorý je prospešný pre obchodný svet, zničený. Zatiaľ čo tu je diskusia medzi špecialistami z danej oblasti, nie je sporné, či je zásah do slobody vyjadrovania zákonný, ale je sporné len to, či dané správanie predstavuje alebo nepredstavuje nekalú súťaž. To nie je otázka, o ktorej má Súd rozhodnúť.

Som toho názoru, že príslušný štát nešiel za hranicu voľnej úvahy, najmä čo sa týka trestu uloženého sťažovateľovi, ktorý nebol neprimeraný.